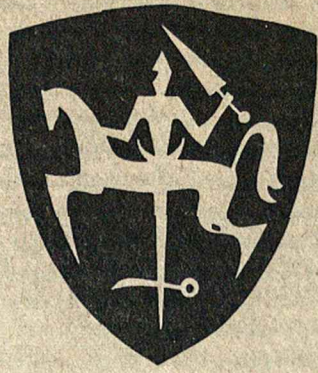

nepriklausoma lietuva

Montrealis, 1970 m. spalio 28 d. Nr. 1220

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

Rinkimai JAV

Kaip ir kiekvienų Amerikos rinkimų metu, lietuviai balsuotojai visada turi savotiškų problemų, kurios reiškiasi ir ateinančiuose rinkimuose lapkričio mėn. Tiesa, kai kieno manymu, būsimieji rinkimai nėra jau taip svarbūs, nes nebus renkamas krašto prezidentas, bet jie yra pakankamai dėmesio verti, nes renkama visa eilė valstijų gubernatorių, JAV kongreso ir senato nariai, jau nekalbant apie grynai lokalinio pobūdžio pareigūnus, valstijose ir miestuose.

Lietuviškoji problema balsuotojams kyla iš to, kad yra visa eilė kandidatų, neabejotinų lietuvių ir Lietuvos draugų, kurie atskirais atvejais yra net labai artimi lietuviškiems reikalams, kiti net įsijungę į vadinamąjį rezoliucijų sąjūdį, kalbėję mums viena ar kita proga, bet... Bet turi eilę mums nevisai priimtinių nusistatymų vietinės, vidaus krašto tvarkymo, politikos reikaluose, yra priešingi socialinei pažangai, darbo žmonių gerovės kėlimui, neors padidinti tas menkas pensijas seneliams, žodžiu, neretai astovauja didžiojo biznio, kapitalo interesams, nekreipdami dėmesio į "mažą žmogaus" pageldavimus, lūkesčius ir viltis, kurie neretai yra visai teisėti.

Kitas tautietis, žiūrėk, galvoja ir apie savo ir savo vaikų ateitį čia, gyvenamame krašte. Jis nori, kad jo vaikams gautų kiek galint geresnį aukštąjį išsilavinimą, kuris turėtų būti prieinamas kiekvienam piliečiui. Dar kitas susirūpinęs, kad su gaunama šimtdolerine mėnesine pensija jokių būdu negali suvesti galo su galu.

Prastesnės sveikatos tautiečiai rūpinasi, kad medicinos pagalba brangi, nepaprastai išpūstos vaistų kainos, pakilę ligoninės kaštai. Jis laukia iš savųjų atstovų Vašingtone, kad tie suprastų teisėtus eilinio piliečio reikalavimus ir jam padėtų.

O ką jau kalbėti apie saugumą gatvėse, kriminalinio elemento slautėjimą, smurtą, prievartą. Ir šioje srityje turėtų būti labai daug daroma. Daug, tiesa, žadama, bet mažai tepadaroma... Todėl eilinis balsuotojas yra gero, kai nusivylęs visais tais tuščiais pažadais, kuriuos dažnai leidžia tie, kurie šiaip jau yra kietieji komunistai atžvilgiu ir simpatizuoja pavergtiems užsienio politikos srityje, bet vidiniuose krašto reikaluose yra visiškai atsilikę.

Kitas, žiūrėk, kalba apie Lietuvos išlaisvinimą, tuo tarpu visa gerklė šaukia už skubų besąlyginį pasitraukimą iš Vietnamo.

Al. Gimantas

Spalio 18 d. demonstracijoje prie Jungtinių Tautų dalyvavo apie tris tūkstančius baltiečių. S. Narkeliūnaitės nuotraukoje kalba Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

KVEBEKE PADĖTIS ĮTEMPTA, BET NE KRITIŠKA

Politinė padėtis Kvebeke, tur būt, laikytina ne tokia įtempta, kaip galėtų atrodyti iš Europos ir net Toronto spaudos. Kasdieninis gyvenimas vyksta beveik normaliai, tik, žinoma, ginkluoti kareiviai ir policininkai patruliuoja gatves Montrealyje ir kitur.

Britų diplomatas R. J. Cross vis dar yra pagrobtas, ir jo likimas nežinomas. 340 asme-

Dar kitas, šį kartą valstijos legislatorius narys, šiaip labai palankus pavergtųjų reikalui, viešai kalbės už jų teises, o rinkiminės akcijos metu pasisako prieš paramą privačioms mokykloms, jis ir už abortų legalizavimą, jau ir taip nemažų mokesčių pakėlimą.

Lietuviai balsuotojai stovi prieš nelengvą dilemą: kaip ir už ką balsuoti? Retas mūsiškių balsuoja išties už respublikonų ar demokratų kandidatus. Dažniausiai balsuojama už asmenis. Ir čia reikalingas didelis apdairumas ir nuovoka. Jei šio jūsų bendradarbio stebėjimai yra tikslūs, galima būtų spėti, kad lietuviai, prieš balsuodami, iš kandidatų išrenka pirmoje eilėje ne tuos, kurie gal ir labai šauniai ir karingai nusiteikę prieš bolševizmą, bet tokius, kurie nelieta akli ir kurti gyvenamojo krašto reikalams ir problemoms.

PO MIRTIES RAMYBE ?

Kuomet miršta žmogus, mes jam sakome — "ilsėkis ramybėje". Vadinasi, linkime, kad jis po visokių vargų bei bėdų žemėje galėtų atsigulti ramiam poilsiui kokiame nors kampelyje kapinėse. Kapinės lietuviams visą laiką buvo tokio ramaus poilsio vieta, į kurią dažnas tautietis iš anksto rengdavosi: nusipirkdavo sklypelį dar gyvas būdamas, o kitas net ir paminklėlį prieš kelionę į anous pasistatydavo. Seną žmogų toks užsitikrinimas guodavo, ypač kuomet žinodavo, jog jo draugai palydės iki kapo duobės, ten atliks kokias nors apeigas ir taip pagarbiai su juo atsisveikins.

Tačiau prieš daugiau kaip trejus metus Chicagos lietuviai buvo sujudinti. Net pačių lietuvių nupirktose šv. Kazimiero kapinėse buvo padaryta pakeitimų, kurie gerokai sujaudino daugelį tautiečių. Visų pirma, iš kapinių vardo buvo išbrauktas žodis "lietuvių", bet kas svarbiausia — drastiškai pakeista laidojimo tvarka. Mirusieji nebuvo lydimi prie duobės, bet paliekami kapinių koplyčioje. Čia atskaitomos maldos ir visi atlydėję pasiunčiami namo. Į koplyčią per dieną kartais būdavo suvežama iki 5-6 karstų ir jie čia darbininkų maždaug eilės tvarka išvežiojami užkasti. Karstai pirmiausia įdėdami į cementines dėžes ir tuomet prikabunami prie kablių turinio sunkvežimio, iškeliami aukštyn ir taip velkami prie duobės.

Daugeliui toks laidojimo būdas keldavo pasibaisėjimą.

kimus didžiule balsų dauguma laimėjo dabartinis burmistras Jean Drapeau ir jo partija.

Opozicija reikalavo rinkimus atidėti, nes karo stovyje demokratiniai rinkimai neįmanomi. Visos rinkimų būstinės buvo saugomos kariuomenės ir policijos.

Vien tik tas vaizdas — ore kabančio karsto su dėže — sudarydavo baisų reginį. Kitas nesmagumas — net ir artimieji giminės negalėdavo eiti prie duobės ir pagarbiai atsisveikinti su mirusiuoju. Juk pats jautriausias laidotuvių momentas būdavo tada, kai girdėdavai pirmuosius grumstus atsimušant duobėje esančiame karste. O dabar viskas panaikinta, ir mirusis paliekamas pašūrėje kaip nereikalingas daiktas kapinių darbininkų malonei, kurie dažnai su karstais elgdavosi kur kas nemandagiau kaip prekių išvežiotojai su baldais. Kai kas aiškino, jog jie ir karstus sumaišydavo ir prie duobių kartais nuveždavo visai kitus mirusiuosius.

Toks nežmoniškas laidojimo būdas sukėlė lietuvių tarpe pasipiktinimą. Tuoju buvo susisiekta su lietuvių atstovu arkivyskupijos kapinių taryboje ir su kapinių vadovybe. Tačiau pasirodė, jog šaukštai po pietų: niekas nenorėjo su susirūpinusiais lietuvių kalbėti. Paaiškino, jog toks naujas būdas yra geresnis ir reikia su tuo sutikti.

Lietuviai nenurimo: prie lietuvių bendruomenės Chicagos apygardos valdybos prieš maždaug 3 metus buvo įsteigtas vienetas — lietuvių pasauliečių teisėms šv. Kazimiero kapinėse apsaugoti komitetas. Vadovaujant gabiam ir energingam pirmininkui Algiiui Regiui, buvo pasiekta šiokių tokių laimėjimų — į kapinių pavadinimą sugrąžintas žodis "lietuvių", o visai neseniai suteikta teisė mirusiuosius nulydėti prie duobės, jeigu artimieji pageidauja. Tačiau tokiems padvigubintas laidojimo mokesčiai nuo 65 dol. iki 130 dol., matyt, norint, kas žmonės "gražiuoju" atsisakytų laidojimo prie duobės.

Šis pakeitimas padarytas po didelių pastangų: nepakako eilės masinių susirinkimų (kuriuose dalyvaudavo iki

3000 lietuvių), ir raštų net pačiam arkivyskupijos valdytojų kardinolui Cody. Jis nė į vieną raštą ar susirinkimų rezoliuciją nėra reagavęs. Bet kuomet praėjusią žiemą lietuviai surengė net 3 piketus prie jo raštinių, kardinolas pabūgo, nes tie piketai plačiai nuskambėjo didžiojoje amerikiečių spaudoje, per radiją ir televiziją.

Su lietuvių tikinčiais nesiskaitė ne tik kardinolas, bet ir jo sudaryta kapinių vadovybė, o taip pat ir lietuvių klebonai, ypač jų atstovas kapinių vadovybėje prel. V. Černiauskas, neseniai miręs, Marquette parko liet. parapijos klebonas.

Algis Regis ir jo komitetas yra užregistravęs daug liūdų faktų, kurie įeis į Amerikos lietuvių istoriją kaip tamsūs taškai, ypač tie, kurie liečia lietuvių dvasiškumą. A. Regis nurodo Marquette parko parapijos narę Sterbienę, kuri mirus jos vyrui (jis parapijos reikalams buvo paaukojęs 15 tūkstančių dol.) maldavo prel. Černiauską, kad šis leistų vyrą nulydėti prie duobės. Maldavimams nepadėjus, moteriškė puolė bučiuoti prelato batus, tačiau šis piktai ją atstūmė ir nuėjo. A. Regis pasakoja daug kitų panašių atsitikimų, kurie net skamba kiek neįtikėtinais, tačiau yra faktai, patvirtinti liudininkų.

Šiandien A. Regis su komitetu rūpinasi, kad būtų panaikintas mokesčių padvigubinimas, norintiems mirusiuosius nulydėti prie duobės. Jis aiškina, jog nulydėjimas prie duobės kaip tik turėtų būti pigesnis, o ne brangesnis. "Airišiai nori tik mūsų pinigų, jiems žmoniškumas nerūpi!" — teigia A. Regis. Mat, airių kilmės žmonės turi aukščiausias vietas arkivyskupijoje ir kapinių administracijoje. Jo nuomone, kapinių vadovybė vėl uždraus laidojimą prie duobės, kuomet tikintieji apstums.

O lietuviai aprimti nemano. Dabar šalia A. Regio komiteto yra susiorganizavusi ir kapinių sklypų savininkų draugija, kuri kartu dirba. Ši draugija turėjo metinę vakarienę spalio 4 d. Joje kalbėtojai kaltino kardinolą ir jo pagelbininkus biurokratiškumu ir nusizengimu prieš žmoniškumą.

Artimoje ateityje lietuviai, atrodo, vėl išeis su piketais prieš kardinolą Codį, reikalaudami ne ko kito kaip etinių ir religinių tradicijų gerbimo.

Ši kova dėl mirusiųjų teisių yra surišta ir su lietuviškumo grąžinimu į lietuvių įsteigtas parapijas, tačiau šie kiti reikalavimai tautiečius gal mažiau jaudina. Senesnio amžiaus žmonės lietuviškumo išlaikymu gal mažiau rūpinasi: jiems tik svarbu, kad jie būtų palaidoti su senosiomis tradicijomis ir galėtų sau ramiai ilsėtis amžinybėje nors ir svetimoje žemėje.

Ed. Šulaitis

E. Šulaitis nuotraukoje Chicagos lietuviai piketuoja kardinolo Cody būstinę, reikalaudami teisių Chicagos lietuvių kapinėse.

PANORAMA

Brazinskių likimas

Vliko valdybos narys Romas Kezys šiuo metu yra Turkijoje ir stengiasi padėti Pranui ir Algirdui Brazinskams, kurie spalio 15 d. sovietų keleivinį lėktuvą ginklais privertė nusileisti Turkijoje.

Nežiūrint to, kad turkų teismas abu pabėgėlius pripažino politiniais pabėgėliais, pavojus būti grąžintais į Sovietų Sąjungą yra didelis. Turkijos teisingumo ministerija jų bylą perdavė ministrui pirmininkui ir kitoms žinyboms. Sovietai labai griežtai reikalauja Turkijos pabėgėlius jiems išduoti.

"Eltos informacijos" spalio 22 d. komunikatu praneša, kad Vlikas telegramomis tuo reikalu kreipėsi į Turkijos ministrą pirmininką Suleyman Demirel, jo politinį patarėją Muslim Fer ir užsienių reikalų ministrą Ihsan Sabri Caglayangil.

Vlikas telegramų tekstus pasiuntė telegramų agentūrom ir didiesiems JAV ir Kanados laikraščiams. Vlikas kviečia ir pavienius lietuvius telegramomis kreiptis į Turkijos vyriausybę arba į gyvenamojo krašto Turkijos ambasadas, kad Brazinskai sovietams nebūtų išduoti.

Sovietų spauda Praną Brazinską apkaltino, kad antrojo pas. karo metu spekuliacija užsidirbo turtus, mušė savo

žmoną, apvogė savo motiną, išekvojė pinigų, vogė valdišką benziną ir pardavinėjo juodojoje rinkoje, pabėgo nuo žmonos ir vaikų dėl meilužės, pabėgo nuo antros žmonos ir paliko ją su maža dukra.

Tai dažnai vartojama sovietų priemonė sumenkinti politinių priešų charakterį. Išskirti kaltinimai skamba neįtikėtinau jau vien dėl to, kad Pranui Brazinskui karo pabaigoje tebuvo 20 m. amžiaus.

Sovietų spauda į didvyres iškėlė nušautąjį lėktuvo patarnautoją Natą Kurčerką. Sovietų spauda nurodo, kad ji buvusi nušauta, kai bandė užstoti pabėgėliams duris į pilotų patalpą. Tačiau laikraštiniams Pranas Brazinskas pareiškė, kad patarnautoją nušovęs netyčia.

Visoje Sovietų Sąjungoje reikalaujama, kad Turkija Brazinskus išduotų.

JAV lietuvių spaudos žiniomis, Brazinskių giminės gyvena Kalifornijoje.

DIPLOMATINIAI SANTYKIAI

Kanada sutarė su komunistine Kinija užmegzti diplomatinius santykius.

Montrealio kiniečių kolonijos senesnioji ir vyresnioji kartos dėl to griežtai protestavo, tačiau jaunųjų dauguma tam pritarė.

INFORMATION CANADA

Smalsuoliai Otavoje gali užteiti į gražiai išdekoruotą įstaigą ir paprašyti informacijos apie federalinės vyriausybės bet kokią veiklos sritį. Šitas informacijos centras yra pirmasis, kurį "Information Canada" įrengs ateityje visame krašte, — "The Toronto Globe and Mail" laikraštyje rašo John Burns.

Informacijos specialistai į naująją įstaigą vis dar žiūri su tam tikru įtarimu, tačiau anksčiau buvęs nepasitikėjimas jau baigia pranykti. Kai kurie departamentai jau kreipėsi į naująją įstaigą, prašydami talkos, tačiau pareigūnai tokius pageidavimus paprastai turi atmesti dėl darbų gausos.

Batuno pirm. Kęstutis Miklas po demonstracijos, kurios metu himnas giedojo M. Cibo vadovaujamas Operetės choras.

Įstaiga numato vyriausybinių informaciją ateityje papildyti trejopai: patarimais; koordinacija, kai kelios valdžios įstaigos atsakingos už vienos srities informaciją, pvz., apie aplinkos teršimą; rūpinantis informacija tose srityse, kurios iki šiol buvo apleistos.

Pastarajai sričiai bus kreipiamas daugiausia dėmesio. Naujoji įstaiga ypač energingai skatins už federalizmą, kalbėdama federalinės vyriausybės vardu, panačiai kaip provincijų sostinėse centralizuotos informacijos agentūros atstovauja provincijų reikalus.

"Information Canada" pareigūnai nurodo į šimtmečio komisiją, kuri 1967 m. tiek daug padariusi išugdyti Kanados valstybinį sąmoningumą. "Information Canada" uždavinys tam tikra prasme ir yra tęsti anos komisijos darbą, iškeliant valstybinį požiūrį, kuris atsvėrėtų nuolatinį konfederacijos regionalizumą.

Ateitis parodys, kaip tie planai seksis įgyvendinti, tačiau planuotojai nestokoja idėjų. Ministrų kabinetas jau leido steigti tris sritinius centrus Otavoje, Halifaxe ir Winnipege arba Reginoje. Po 3-4 metų, sukaupus patirties, centrai bus atidaryti Toronte, Montrealyje ir Vancouvertje. Bus stengiamasi bendradarbiauti su provincijomis, galbūt, steigti bendrus informacijos centrus. Centrai bus jungiami su vyriausybės knygynais.

Informacijos centrai bus patraukliai įrengti, su bibliotekomis, skaityklomis ir, žinoma, informacijos pareigūnais, kurių uždavinys bus atsakinėti į paklausimus. Tačiau pareigūnai turės ir kitą, nemažiau svarbią užduotį — išklausti lankytojų nuomonę apie federalinės valdžios veiklą ir politiką ir tų nuomonių santrauką pateikti Otavai.

Idėja, kad informacija turėtų būti dviejų gatvė — nėra nauja. Pagrindinė parlamentarinės sistemos prielaida juk ta, kad parlamento na-

riai perduoda savo rinkėjų nuomonę vyriausybei. Tačiau Otavoje vis labiau plėtėsi nuomonė, kad šitie tradiciniai informacijos kanalai nebėra pakankamai moderniškai vyriausybei.

Ypač P. Trudeau tapus ministru pirmininku išgalėjo jo asmeniškai pažiūra, kad vyriausybė turi surasti geresnių būdų pajusti visuomenės nuomonę. Savo raštinėje P. Trudeau paskyrė pareigūnus, kurie jį informuoja apie nuotalkas visose krašto vietose. Ir jis ypač palaikė idėją, kad "Information Canada" ne tik rinktų informaciją apie vi-

suomenės pažiūras, bet ir skleistų informaciją apie vyriausybės veiklą...

"Information Canada" pareigūnai pakartotinai pabrėžia, kad visa jų surinkta informacija — iš regionalinių centrų, iš korespondencijos, iš spaudos — bus kuo plačiausiai paskleista. Informacija bus siunčiama atitinkamiems ministrams, opozicijos partijoms ir atskiriems parlamento nariams, jei klausimas juos liestų.

Naujoji įstaiga dirbs ne vienai kuriai vyriausybei, bet visai valdžios sistemai.

/Canadian Scene/

R.J. IŠGANAITIS, BA, BCL

ADVOKATAS

Tel: 842-1126, namų 674-7038

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525
MONTREAL 126.

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c)

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS Tel. 931-3275

SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. André).
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W.,
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. D. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENE

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

Suite 205
168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal

• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remdelsuoju
• Vasaros laike saugojimas
(Storage)
Tel. 767-6183.

BERNARD K. SCHNEIDER, B.A., B.C.L.

ADVOKATAS

PHONE 871-1224
RES. 486-3361

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD. W.
SUITE 1616

MONTREAL 128, QUE.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemount Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

K

Keating FORD Sales Limited

4475 BANNANTYNE AVE.,
VERDUN, QUE.

Nauji ir naudoti automobiliai garantuoti nuo 1 iki 5 metų

TEL: 769-8831
Namų 366-2548

PINTO
MAVERICK
TORINO

Sales Manager
Leo Gureckas

KALEDINĖS DOVANOS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šįmet artėjančių Kalėdų švenčių proga siūlome specialiai sudarytus siuntinius, kurie bus maloni ir praktiška dovana jūsų artimiesiems.

Dovanų siuntinys 1 (1970).

3½ jardo angliškos vilnonės geros rūšies kostiuminės medžiagos, 3 jardai crimplene medžiagos, tinkamos moteriškam puikiam kostiumui arba dviems suknėlėms, 3 jardai, vyriškam arba moteriškam paltui eksportinės rūšies veliūro arba vilnonės ir kašmīro medžiagos, 2½ jardo vilnonės suknėlės medžiagos, 1 nailono arba medvilnės išeiginiai marškiniai, arba blizzelė, 2 poros moteriškų arba vyriškų vilnonių ar nailoninių kojinių.

Siuntinio kaina, įskaičius muitą ir visas persiuntimo išlaidas, yra \$95.00

Dovanų siuntinys 2 (1970).

2 vyriški arba moteriški itališki su diržu dėvimi nailono lietai. crimplene medžiaga dviems puikioms suknėlėms, vyriš-

kas arba moteriškas megztukas, vilnonis arba acryleno, 3½ jardo vilnonės kostiumui medžiagos su įrašu „all wool made in England“, 1 puiki gėlėta vilnonė skarelė.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis yra \$95.00

Taip pat mielai pridame į šiuos ar kitus rūbų siuntinius tokių dalykų, kurie Lietuvoje yra labai vertingi ir pageidaujami. Dirbtinio Mink (audinės) kailio paltui viršus \$40.00, vilnonės gėlėtos skarelės po \$5.00, vyriški arba moteriški nertiniai \$12.00, nailono marškiniai \$8.00, nailono lietai \$11.00, gėlėtos nailono skarelės po \$2.00, nepermatomo nailono suknėlės \$11.00, puikius vilnoniai moteriški šaliai \$9.00 ir kita.

Už \$36.00 pasiunčiame maisto siuntinį iš specialiai parinktų produktų. Priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, persiunčiame pinigus ir t. t.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY ROAD, LONDON, E2. ENGLAND

Telephone: 01-739 8734

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

TEL: 727-3120

NAMŲ 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

IR GERAJ, IR BLOGAJ... nuomonės, laišškai, atgarsiai

**BUVĖS IR
NAUJAS KLEBONAS**
Ilgus metus St. Catharinėje klebonavęs tėv. B. Mikalauskas rugsėjo m. pabaigoje buvo iškeltas į New Yorką. Jo žodžiais tariant, jis ten esąs "labiau paaugštintas". Į čia atkeltas tėv. Juvenalis Liauba, kuris ir prieš daugelį metų čia kurį laiką klebonavo.

Tėv. B. Mikalauskui gana gerai vyko ekonomiškai tvarkytis St. Catharinėje; be pajamų iš parapijiečių, dar organizavo bingo lošimus. Pinigų netrūko, todėl lengvai pajėgė patvarkyti ir pagražinti lietuvių bažnytelę, pastatyti šventoriuje paminkliuką žuvusiems už laisvę ir kartais kai kur paaukoti. Tai, be abejo, yra jo nuopelnas ir už tai iš parapijiečių pusės jam priklauso didelė padėka. Tačiau, kas liečia jo sugebėjimą gražiai sugyventi su kolonijos lietuviais, reikia pasakyti, jam nesisekė – neturėjo laimės. Buvo amžina trintis su pavieniais asmenimis ir su organizacijomis. Bet už tai tėv. B. Mikalauską, galbūt, nereiktų šimtu procentu smerkti.

Nustebino jo paskutinis atsiveikinimo pamokslas, kuris nepasijūmėjo nei kuklumu, nei nuosaikumu ir nei taiklingumu. Pasipasakojo, kiek daug jis yra čia nuveikęs. Kuklumas paprastai reikalauja pačiam apie tai nekalbėti, bet palikti tarti žodį kitiems. Savo čia išgyventus nemalonumus prilygino prie kankinio Bosco. Išvadinio velniais tuos, kurie kartais neigiamai parašydavo apie jį spaudoje. Ar tai tiko atsiveikinimo pamoksle? Nežiūrint to, parapijiečiai jam linki ko geriausios sėkmės naujoje vietoje.

Tėv. I. Liauba yra didelis kontrastas tėv. B. Mikalauskui. Jis tėviškas ir draugiškas. Visi jam lygūs. Nėra jam podukru ir posūnių. Neskaldo į grupes, bet visus jungia. Kam teko su juo turėti reikalų, tuo jau jam pajunta simpatijų. Neatstumiantis, bet patraukiantis.

Tik keletas čia suminėtų jo teigiamų būdo ypatybių, parodo, kodėl jis yra taip populiarus tautiečių tarpe ir kodėl jis laikomas autoritetu. Taip pat tenka pažymėti, kad jis nėra abejingas ir lietuviškiems reikalams, bet nuoširdus rėmėjas. Niagaros pusiasalis gali tikrai didžiulius sulaukęs tokio garbingo kunigo. Sėkmės jam pas mus.

Parapijietis
**NEPATINKA
"AKIRAČIAI"**

Rugsėjo 30 d. NL cituojama "Akiračių" užsipuolimas ant manęs, kam aš savo laiku pavartoju prieš J. Meką nepasaldintą išsireiškimo formą, kada J. Mekas įžūliai gynė savo "revoliucinius".

Idomu, kad "Akiračiai" nieko prikištino nerado Meko rašinyje, bet puola tik mane, kai parašiau ne standartine "žurnalistų" kalba, bet taip, jog tai galėjo suprasti tiek vežikas, tiek ir "Akiračių" daktarai.

Nei vulgarių žodžių, nei išsireiškimų (priešingai "Akiračiams") neavartojau. Tad man buvo nesuprantamas tas jų verksmas.

Nutariau susipažinti su tuo "atviro žodžio mėnraščiu". Štai, pateko man į rankas viena laida – š. m. nr. 4.

Išvažda nebloga. Bandyta pamėgdžioti vakarietiškus leidinius. Negėda būtų jį vartyti ir tramvajuje. Žinoma, pasitaiko ir tokių "perlų", kaip, pvz., "kolumna", kuris iš lietuvių kalbos jau Aukso altoariaus laikais buvo išvytas. Yra ir daugiau lietuvių kalbos darbų. Bet tai jau vargiai išvengiama emigracinėje spaudoje. Negi kiekvienam laikraščiu pasisamdyti lietuvių kalbininką? Pagaliau ir tie kalbininkai ne visi vienodai kalba...

Man daugiau rūpėjo susipažinti su "Akiračių" turiniu, jų straipsnių verte, aktualumu ir laikraščio dvasia.

Ak, tu šventasis Kirilijau, – dar tokio lėkštumo lietuviškoj

spaudoj nesu matęs. Tik keletas "išrinktųjų" galėtų domėtis tais straipsniais, tais amžinais ginčiais, tais nepabaigiamais kitų užpuldinėjimais. Štai, pirmame puslapyje spausdinama sieksinė "kolumna" apie JAV LB – "Trūkčiojimų laikotarpis". Matyt, redaktoriai, neturėdami ko rašyti, net ir nebando tokių tuščių straipsnių trumpinti ir taupyti vietą. Toliau seka kiti ginčai, kritika. Viduri, nuo 4 iki 7 puslapio užpildo sovietai. Gale didelis burbulas pūčiamas dėl solisto Daunoro vadinamajame "kultūros" skyriuj. Kas tai per "kultūra", – tur būt, nepatys "Akiračiai" nežino.

Recenzijų skyriuje vėl (antrą kartą) tame pačiame numeryje kritikuojamas "Lituanus". Po to dar vienas kitas straipsnelis ar skaitytojų laišškai.

Kažkas ten verkia, jog buvo sukvailiojęs, bet, dėka "Akiračių" cenzūros dabar tik "dyka laisvė š... drasko". Ką gi, "atviro žodžio mėnraštis"...

Žodžiu, "Akiračiuose" absoliučiai nieko naujo; nieko iš mokslo populiarizacijos, nieko iš politinės, nieko iš meninės, nieko iš ekonominės, nieko iš medicinos, madų, kulinarijos, net nesugebėta ką nors naujo surasti bent astrologijos ar seksualiniuose klausimuose. Be degtukų skaldymo ir nuobodžių ginčų nieko kito nesugebėta parašyti. O tai jau ne lietuviškos kultūros skleidimas, bet paprasčiausias kabinėjimasis prie asmenų, laikraščių ar organizacijų. Visi "Akiračiuose" gvildenami klausimai lengviausiai išrišami tavernėse...

Džiaugiuosi, kad susipažinau su tais "Akiračiais" ir priėjau išvadą, jog kam ne kam, bet jokių būdų ne tam leidiniui dūgti kitiems patarimus ar nurodymus bet kurioje spaudoje srityje.

Štai, "Akiračių" žurnalistikos išsireiškimai: "Šį rašpalaiškį...", "... privačią kvailystę...", "Ar taip rašoma žmonėms ar galvijams?",

"Dyka laisvė š... drasko", ir t. t.

Būtų gerai, kad kiekvienas galvojantis lietuvis gautų susipažinti su bent vienu "Akiračių" numeriu ir pats pamatytų, ko tas keistas leidinys vertas.

Mano nuomone, tai pallegęs naujagimis, kuris vos išimtas iš inkubatoriaus, jau spėjo susirgti Parkinsono liga...

J. Gedvila

TARYBOS

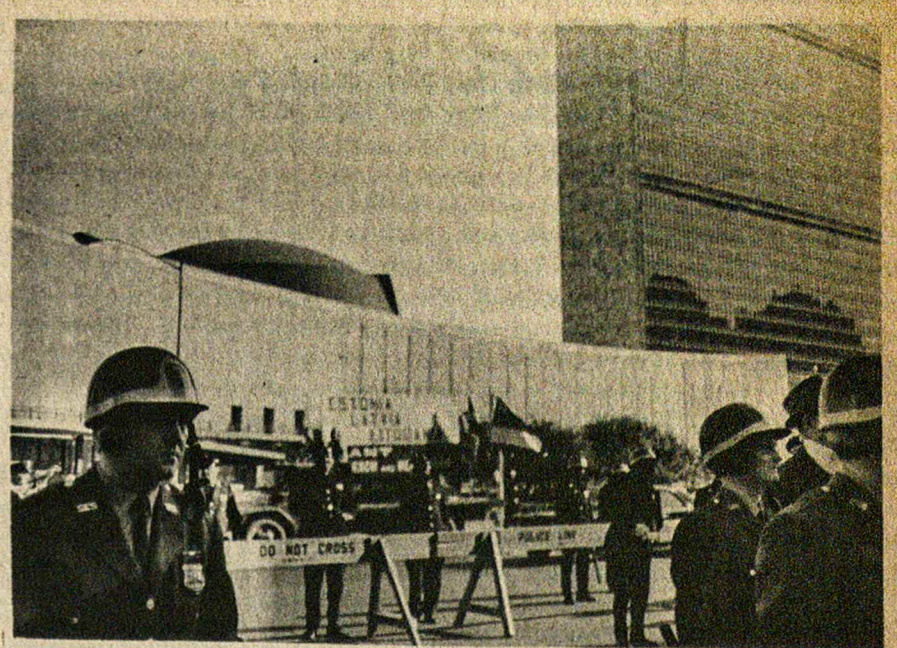
Ilgai lauktas KLB tarybos rinkimų tvarkos pakeitimas bent kartą pajudėjo. Spalio 24–25 d. Krašto tarybos suvažiavimui paruoštas projektas statutą pakeisti taip, kad ir mažesnės lietuvių kolonijos galėtų išrinkti savo atstovus į Krašto tarybą. Iki šiolei būdavo sudaromas vienas bendras visai Kanadai kandidatų sąrašas ir tik už to sąrašo kandidatus visi galėjo balsuoti. Savaiame suprantama, kad šitokiu būdu į tarybą būdavo išrenkami didžiųjų lietuvių kolonijų žmonės.

Šita neteisinga ir nedemokratiška rinkimų tvarka buvo paranki tik grupiniam dominavimui ir todėl kėlė bendruomenės daugumoje nepasitenkinimą ir nepasitenkinimą.

Daugumos nusiteikimo višiškas ignoravimas išaukė nusivilimą, abejingumą bei skepticizmą ir kitais bendros veiklos reikalais. Pasėkoje atsirado nesidomėjimas rinkimais ir net visa lietuviška veikla. Aišku, kad tokioje būklėje Bendruomenė negalėjo stiprėti. Svarbiausias uždavinys – jungti visus lietuvis – nėra dar gerai pradėtas spręsti. Gyvenimo faktai reikalauja, kad ne tik krašto ir visų kitų tarybų rinkimai būtų pakeisti, bet kartu būtų suteikta joms priklausanti paskirtis ir atsakomybė.

Tai turėtų būti viskas padaryta, kad su nauja rinkimų tvarka ateitų ir Bendruomenės stiprėjimas, jos veiklos gerėjimas. Užtat yra labai svarbu klausimą nuodugnai apsvarstyti, kad daromas pakeitimas šį tikslą tikrai pasiektų.

Pakeitimo projekte siūloma padidinti bendrą tarybos narių skaičių. Tai visa naujovė. Vargu, ar vieno netei-

Spalio 18 d. kelios New Yorko policininkų eilės Jungtinių Tautų rūmus saugojo nuo baltiečių demonstrantų. S. Narkėliūnaitės nuotraukoje nesimato raitųjų policininkų eilės. Nežiūrint užkardos kita gatvės puse pralekia baltiečių sunkvežimiai su vėliavomis ir užrašais, reikalaujančiais laisvės ir priėmimo į JT.

singumo pašalinimas padės išspręsti taip susiklopusį klausimą. Atrodo, kad pirmiausia turėtų būti atsisakoma parlamentine tvarka renkamų tarybų.

Tarybos nėra parlamentai ir jokių parlamento funkcijų neatlieka ir jau vien tik todėl negali būti renkamos parlamentų rinkimų pavyzdžiu. Parlamentas yra valstybinė įstatymdavystės institucija. O tautinė bendruomenė ir tautinės aspiracijos negali būti normuojamos įstatymais bei kitomis valdymo formomis.

Tarybos gali ir turi būti tautinės veiklos koordinuotų darbų planuotojos ir jų vykdytojos. Žinoma, to negali padaryti tokios tarybos, kurios sukleičiamos kartą į metus pasiklausyti ir išklausti tuščiais pasigyrimais išpūstų pranešimų. Nepasileptis, kad Bendruomenės valdybos neteisėtai savinasi atskirų organizacijų bei kultūrinio darbo vienetų atliktus darbus. Juk tik organizacijoje ir kultūriniuose vienetuose tautinės aspiracijos reiškiasi ir tautinis veikimas vystosi. O kol visos tos organizacijos ir vienetai neturi Bendruomenėje sprendžiamo balso, tol jų nuveikti darbai nėra

Bendruomenės.

Užtai tarybose turi būti ne grupių žmonės, bet organizacijų atstovai. Tokių būdų bendruomenės daugumai atstovaujančios tarybos pasidarytų koordinuotomis visuomenės veiklų institucijomis suderintai tautinei veiklai vadovauti ir vystyti.

Organizacijoms renkant atstovus ir juos laiks nuo laiko pakeičiant, atpultų tie faršiški su juokingais rezultatais rinkimai. J. Karpis

VISAIP

Šiandien jau kone visos pasaulio valstybės atžymėdamos didesnę savo sportines šventes išleidžia paskirus sporto ženklus (ir Lietuvoje mes turėjome išleisti gražius sportinius ženklus, atžymint krepšinio ir kt. laimėjimus). Pirmasis iš viso sporto pašto ženklas buvo išleistas 1924 metais Urugvajuje ir jis buvo skirtas tuometinėms olimpinėms žaidynėms. Ženklo buvo pavaizduoti futbolininkai. Šis ženklas šiandien jau kainuoja apie 130 dolerių.

x x

Prancūzas J. Bernadett su kompiuterių pagalba pabandė žemės sportinius rekordus perkelti į mėnulį ir gavo. Į aukštį rekordininkas V. Brumel čia iššokdamas 2.28 m. mėnulyje iššoktų 7.68 m. R. Matison mėnulyje stumtų rutulį apie 127 m., kai pasaulio į tolį šokimo rekordininkas R. Bimon vietoj 8.90 m. mėnulyje nušoktų net 53 metrus.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

KRIKŠTYNOS

Bronė G. su Stase B. apsigyveno pas Charčenko. Jų gryčia buvo kiek didesnė ir turėjo šone lentomis atitvertą mažą kambariuką. Jame tilpo lova ir staliukas, daugiau nieko ir nereikia. Lovą joms davė šeimininkai. Šeimai tas kambariukas nebuvo atliekamas, nes jie du ir keturi vaikai. Mitka su Vale žiemą moko ir gyvena Bakčare, o vasaras praleidžia dirbdami kulistanuose. Tėvas namuose būna retai, nors dažniau kaip kiti, nes yra kolchozo valdybos narys. Daugiausia namie būna šeimininkė Niura su savo mergaitėmis Zoja ir Tania. Charčenkienė buvo labai silpno regėjimo, bet geros širdies moterėlė.

Atėjo Bronė laukiamoji valanda. Neturėjo ji kaip įsijausti į grožį, gėrį ir gyventi jaukioje aplinkoje, kaip pataria jaunimo auklėtojai ir paveldėjimo teorijų kūrėjai. Ji laukė ir žinojo, kad tikrai ateis, bet negalėjo sudaryti švelnesnės aplinkos nei sau, nei tam gležnam daigeliui.

Pajunta Bronė paskutinį momentą ir pasiunčia Zoją pas akušerę Jasinskienę. Senutė skuba pas gimdančią, nes pagelbėti yra jos šventa pareiga. Tam ji mokėsi, pasiruošė šiai profesijai ir pašventė visą savo amžėlį. Ji ir dabar visiems labai reikalinga tolimame ir skurdžiame Sibiro kaime.

Tyli Bronė dantis sukandusi ir jokios aimanos nepasigirsta iš jos suspaustų lūpų. Žino senutę, kad jai sunku – glosto, ramina, gražiau ir tvirtiau supina jos plaukus.

Staiga pravirksta Sibiro taigų prieglobstyje sveikas, gražus berniukas. Džiaugiasi abi. Bet ką nauja-

gimiui lemia gerosios lietuviškos laumės? Jos čia tikrai žiūrinėja pro mažytį trobeliukstės langelį, nes nepatingėjo sukurti tokį tolimą kelią ir atnešti jam iš Lietuvos laimingą lemtį. Čia jau bedieviška šalis. Ar palaimins Lietuvos pakelės Rūpintojėlis naujagimio kelius?

Džiaugiasi motina, kad viskas laimingai baigėsi. Džiaugiasi, kad šalia jos guli taip mylimo Jurgio kūnas – liaunutė Gintalų šeimos atžala. Gerai, kad kūnas – vyras, nes ir negalvojant mūsų pasamoneje slypi šiandieninis ir labai miglotos ateities vargas. Berniukui bus lengviau, negu mergaitei gyventi ir kapoti išsišakojusį vargėlį.

Patenkinta ir senutė Jasinskienė, kad gimdymas nesikomplicavo. Baisu ir pagaltoti apie nesėkmes, nes arti nėra jokio gydytojo, kuris nelaimės atveju galėtų pagelbėti.

Abi lengviau atsidūsta ir tą akimirką jaučiasi laimingos.

Senutė gražiai sutvarkė naujagimį ir ligonę. Antklodę apvilko baltu užvalkalu. Pagalvę irgi papuošė baltu užvalkalu. Bronė pakeitė marškinius – aprenę ją dar iš namų atsivežtais naktiniais. Vietinių rusų akimis, baltuose pataluose guli ligonė, kaip kokia karalienė.

Lanko rusės gimdyvę ir stebisi. — Tai kad pasipuošusi Bronė, tai pasipuošusi. O užvalkalas gražumėlis! Ir kas per naktiniai marškiniai. Kai gimdė pirmininko žmona, ir ta nebuvo taip išsiuošusi. Niekas iš mūsų nematė dar tokių grožybių.

Neiškentė ir pirmininko žmona ir vakare kyštelėjo galvą apsidairyti. Bronės lankyti eidama ji atnešė ir šiltą blyną, iškeptą per visą keptuvę.

Visas kaimas kalba apie Bronę. Daug kas paslapčia planuoja, kaip iš jos išvilioti tą užvalkalą ir išmaišyti jį ant pieno ar bulvių. Jie gerai žino, kad tikrai reikės vaikui pieno, o motinai bulvių.

Kaimo panos stebisi, kad labai gražūs naktiniai, kaip suknutė. Tikrai iš jų išeitų graži suknutė. Tos rezga savus planus ir galvoja apie mainus. Joms net sunku suprasti, kuriems galams reikia naktinių tokių gražių marškinių. Jos iš viso bemarkškinės. Vietoje marškinių pasivelka sudrįskusi suknutė ir gerai. Kartais pasivelka jau gerokai padėvėtus vyriškus marškinus. Vaikai nėra matę vaikiškų marškinėlių. Kai vyresnieji sunešioja, tada nukerpa rankoves ir atiduoda vaikams nešioti.

Daug nusistebėjimo ir kalbų kaime sukėlė tremtinės iš Lietuvos atsivežti naktiniai marškiniai.

Greit atsaukė visas vienišas darbininkes, o kartu ir mane, iš kulistano į kaimą. Davė kelias dienas poilsio ir įsakė pasiruošti miško kirtimo darbams.

Vieną vakarą su B. Pakulnienė nuėjome aplankyti ligonės. Atėjo ir Stasė. Šnekamės apie šį bei tą. Ligonė šį vakarą pasakoja mums apie savo Jurgį, kaip jie susipažino, kaip draugojo ir vėliau sukūrė šeimą. Gailisi, kad jis dabar nežino, jog turi tokį gražų sūnų, tremtyje gimusį sveiką ir būnų berniuką.

Tada vargšė Bronė nepagalvojo, kad tėvas niekuomet nematys savo sūnaus, o kūnas nepažins savo tėvo. Ji dar vis netikėjo, kad nesusitiks su savo vyru ir neturės tokios gražios ir darnios lietuviškos šeimos, kurią buvo sukūrę po melsvuojų savo tėvynės dangumi. Rodos, kad visas vargelis atiteks jai vienai...

Mums ten besėdint atėjo ir Jasinskienė. Ji tuojau suruošė vaiko krikštynas. Atsinešė maldaknygę, o kitas krikšto apeigas ji jau žinojo atmintinai. Mes visos trys: Bronė Pakulnienė, Stasė Bielskienė ir aš buvome krikšto mamomės. Krikšto tėvelio neturėjome. Senutė turėjo gailiuką žvakutes. Uždegė žvakutę, atsinešė vandens ir pasiėmė druskos. Mes visos trys laikėme vaiką, o Jasinskienė atskaitė maldas ir atliko krikšto apeigas. Berniukui parinkome Jurgiuko vardą. Tai padaryta tėvui pagerbti ir prisiminti. Vietoje surašėme krikšto metriką ir visos pasirašėme. Reikės eiti ir metrikacijos įstaigon, bet tai jau galima atlikti vėliau.

Šiose išdraskytos tremtinių šeimos krikštynose nebuvo jokio baltiaus, bet visos stengėmės juokauti, niekus tauškėme ir stengėmės išlaikyti motinos gerą nuotaiką. Visos pasizadėjome auginti Jurgiuką, globoti ir padėti motinai išsaugoti jį nuo mirties. Pasižadėjome, bet nepagalvojome, ar mes galėsime ištesėti savo pažadą.

Slinko metai, kad ir varge ir nepritekluose, bet Jurgiukas augo. Motina nuo ankstyvo ryto iki vėlumos dirbo kolchozo laukuose. Mažą Jurgiuką palikdavo tariamam vaikų lopšelyje, kuris buvo įrengtas tai paskirčiai netinkamose patalpose. Vaikų darželio kaime nebuvo, nes buvo galvojama, kad kaimiečių vaikams jo visai nereikia. Jiems darželis būtų nereikalinga prabanga. O gal tai buvo ir kolchozo vadovybės apsigėdijimas.

Rusai dažnai sakydavo: — Mūsų vaikai užaugo "na zavalenkach" — pašalyje.

Taip augo ir mūsų krikštasūnis. Paaugęs pradėjo lankyti mokyklą ir brendo rusiškoje aplinkoje. Vargė ir skurdė baigė ir vidurinę mokyklą Sibire. Jis iš pat mažens girdėjo tik rusų kalbą ir gerokai surusėjo, bet mokojo gražiai ir lietuviškai kalbėti, nes motina su juo kalbėdavo tik lietuviškai.

Jo tėvelis, Jurgis Gintalas, taip ir nematė savo sūnaus. Atskyrė jį nuo žmonos dar Naujojoje Vilnioje. Daugiau jie Sibire nebesusitiko. Jis buvo ūkininko sūnus, gyveno kaime ir į politiką nesikišo. Dirbo savo gimtąją žemę ir su ja buvo tampriai suaugęs. Gintalą ištrėmė pačiame amžiaus pajėgume, nes tada ėjo trisdešimtuosius metus. Tačiau nežmoniškas stovyklos gyvenimas greitai pakirto jo sveikatą. Ten jis ilgai neišlaikė ir žuvo su tūkstančiais kitų lietuvių vyrų.

Jurgiukas nepažino savo tėvelio. Apie jį girdėjo tik iš motinos pasakojimų. Dažnai jam motina primindavo: "Būk toks, koks tavo tėvelis buvo!" Tačiau paaugęs jis girdėjo, kad tokie, kaip jo tėvelis, buvo blogi žmonės, nusikaltėliai. Blogai buvo žiūrėti ir į jo tremtinę motiną. Ir štai prasidėjo jaunutės sielos blaškymasis. Jam neaišku, kurgi dabar teisybė. Daug jam motina prišnekėjo apie paliktą tėvynę. Jos pasakojimuose jis pajuto aną nepažįstamą tėvų krašto ilgį ir senelių žemės meilę. Grįžo Jurgiukas su atvira jaunolio širdimi į savo mamytės svajonėmis apipintą šalį. Jis tikėjo, kad tėvynė jo laukia ir priims jį su išskęstomis rankomis. Bet didžiausias jaunulio nusivylimas laukė tėvų krašte.

Iš Sibiro jis grįžo į Lietuvą 1958 m. Norėjo įstoti į Politechnikos Institutą. Užpildė gausybę anketų, parašė savo autobiografiją, gerai išlaikė stojamuosius egzaminus, bet jo nepriėmė studijuoti. Motina pasakojo, kad tą atstūmimą jaunulis labai pergyveno. Net nervai buvo apirę.

Po metų išvažiavo į Leningradą. Ten išlaikė egzaminus ir įstojo į aukštąją mokyklą. Rusai mažiau knaisiojasi žmogaus praeityje, kaip saviieji tėviškėje. Palikau jį besimokantį Leningrade. Ten jis gavo ir stipendiją. Anapus tremtinio vardas žmogų persekioja iki kapo duobės.

Jo motina jau gerokai pasenusi, suvargusi ir bedantų. Tai cingos pasėkmės. Dabar gana sunkiai dirba stiklo fabrike. Ilgai Lietuvoje negavo darbo, nes ji priklauso prie nepageidaujamo elemento.

Vis dėlto žmogus žmogui kartais tikrai yra vilkas, o kai kurie lietuviški komunistai net piktesni už krašto okupantus rusus.

Bus daugiau

Kanada dėkoja

Kanados darbų jėgos ir imigracijos departamentas išvystė informacijos programą, tikslu Kanados visuomenę apšviesti apie imigracijos vaidmenį šio krašto ūkyje ir kultūroje ir tam, kad ateiviai galėtų lengviau prisitaikyti prie Kanados gyvenimo.

Programa apima valstybinę kilnojama parodą ir skelbimų akciją Ontario ir Kvebeko provincijose.

Toronto ir Montrealio autobusuose, tramvajuose, metro vagonuose ir požemynėse stotyse buvo iškabinti skelbimai, kurie turėjo pasiekti Kanados visuomenės skerspiuvį. Keturi mėnesių bėgyje buvo paskelbti trys skirtingi skelbimai prancūzų ir anglų kalba. Ateivių ir kitų kanadiečių atsiliėpimai apie skelbimus buvo palankūs. Manoma, kad programa bus išplėsta į kitus miestus šių metų pabaigoje.

Viename skelbime, vaizduojančiame iš lėktuvo išlipančią ateivių šeimą, sakoma: "Iš visų pasaulio kraštų Kanada priėmė tris milijonus žmonių, atvykusių čia gyventi nuo 1945 metų. Jų prisitaikymą prie naujojo gyvenimo būdo palengvino kanadiečių draugiškumas ir supratimas. Savo keliu, jie atsivežė naują veržlumą ir gaivališkumą, kas Kanadą išskyrė. Geresnę Kanadą sukurti reikia žmonių, iniciatyvos ir sugebėjimo".

Trečiame skelbime yra piešiniai kelių veidų su skirtingais rasiškais bruožais. Tekste sakoma: "Kanada dėkoja žmonėms iš daugelio kraštų, kurie savo praeities patirtį illejo į kanadišką gyvenimą. Savo veržlumu, iniciatyva ir sugebėjimais jie padėjo Kanadai augti".

Trečiame skelbime yra nuotraukos ateivių, kurie iškilo kultūros, ekonomijos ir sporto srityse. Prancūzų kalbos skelbime atvaizduotas iš Vienos atvykęs prof. dr. Hans Selye, Montrealio universiteto Eksperimentinės medicinos ir chirurgijos instituto direktorius; į Kanadą 1952 m. iš Latvijos atvykusi Ludmilla Chiriacoff, kuri įkūrė "Les Grands ballets canadiens" ir dabar yra to baleto vadovė; iš Lenkijos atvykęs Casimir Stanczykowski, Montrealio etninės radijo stoties CFMB pirmininkas ir gen. manazeris; futbolo žvaigždė Herb Trawick, prieš 10 m. atvykęs iš JAV; 1947 m. iš Prancūzijos atvykęs Guy Hoffman, žinomas prancūzų teatro aktorius.

Anglų kalbos skelbime atvaizduotas T. J. Bata, 1939 m. atvykęs į Kanadą iš Čekoslovakijos, dabar – Bata avalynės bendrovės pirmininkas; iš JAV į Kanadą atvykęs pasaulinio garso neurochirurgas Wilder Penfield; iš Anglijos atvykusi Celia Franca, Kanados nacionalinio baleto meno vadovė ir prima balerina iki 1959 m.; žinomas Otavos portretų tapytojas Yousuf Karsh, kuris į Kanadą atvyko 1924 m. iš Turkijos valdomos Armenijos dalies; buvusi futbolo žvaigždė Dick Shatto, atvykęs iš JAV.

Šituose skelbimuose įrašyti tokie tekstai: "Kanada dėkoja milijonams ateivių, kurie prisidėjo prie mūsų ekonominio, socialinio ir kultūrinio palikimo. Tarp Kanados įžymiausių asmenybių kultūros, mokslo, ekonomijos ir sporto srityje yra žmonės, kurie atvyko iš daugelio kraštų. Geresnę Kanadą sukurti reikia žmonių, iniciatyvos ir sugebėjimo".

Skelbimai sudaro dalį programos, kuria imigracijos departamentas tikisi Kanados visuomenę supažindinti su tais laimėjimais, kuriuos Kanada pasiekė dėka imigracijos. Šiai temai paskirta kilnojamoji paroda bus rodoma visoje Kanadoje. Paroda jau buvo rodoma Kanados nacionalinėje parodoje Toronte. (Canadian Scene)

NIEKAS NEMĖGSTA
SIŪSTI,
IR NIEKAS NEMĖGSTA
GAUTI
PARAGINIMŲ
APSIMOKĖTI
PRENUMERATĄ...
AR JAU
ATSILYGINAI UŽ
NEPRIKLAUSOMĄ
LIETUVĄ?

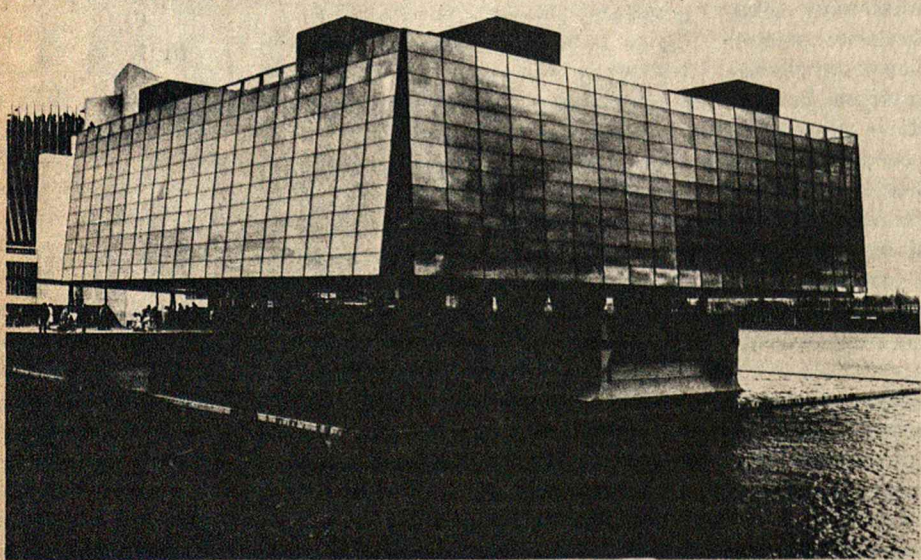
ATŽYMĖTA KANADOS
ARCHITEKTŪRA

Kas treči metai Kanados iškilesni pastatai atžyminai buvusio generalgubernatoriaus ir filantropo Vincent Massey vardo medaliais už architektūrą. Taip atžymėti šiameit buvo pristatyti 328 pastatai.

Atrinkusi 77 projektus tolimiesniam svarstymui, juri komisija paskyrė 17 medalių iš kurių net aštuoni teko Kvebeko provincijos pastatams, kaip Plaza Bonaventure, Westmount aikštė, Bronfman centras, "Žmogus bendruomenėje" pavylijonas Ekspo 67.

Medalis taip pat teko jau visuotinį pripažinimą gavusiam Kanados pavylijonui Ekspo 70 parodoje Japonijoje, kurio architektai yra Erikson ir Massey Vancouveryje.

Pažymėtina, kad į pirminę atranką pateko torontiečio architekto Walter Liačo šv. Jono koplyčia ir paminklas Lietuvos laisvei. Apgailęstautina, kad viešai tas pastatas pavadintas neutraliai: "Cemetery Chapel and Monument to Freedom". /a

Kvebeko provincijos pavylijonas "Ekspo 67" parodoje, atžymėtas 1970 metų architektūros Massey medaliu. Pavylijono architektai: Papineau, Gerin-Lajoje ir LeBlanc. Šitas pastatas savo architektūra, be abejo, įtaigoja ir Ekspo 70 parodos Kanados pavylijoną Osakoje, Japonijoje.

pavojin-gas žvėriukas

Jonas Dovydaitis yra vienas darbingiausių Lietuvos rašytojų. Nepriklausomybės akto signataro, ateitininkijos kūrėjo, profesoriaus Prano Dovydaičio sūnus, Jonas Dovydaitis nepriklausomybės metais buvo lakūnas, laikraštininkas, karo metus praleido Rusijoje. 1944 m. grįžęs į Lietuvą, jis rašė daug pabrėžtinai prokomunistikų reportažų, apybraižų. Išleido apie 30 prozos knygy, bet ypatingų literatūrinų aukštumų nepasiekė.

Jonas Dovydaitis ne vieną kartą buvo Vakaruose. Po paskutinės viešnagės Chicagoje, jis "Literatūroje ir meno" išspausdino čia perspausdinamą apsakymą. Manome, kad ir NL skaitytojams gali būti idomu paskaityti, kokiomis akimis vadinamasis "tarybinis" rašytojas mato Chicago's lietuvių.

— Važiujame į Sandūnus! Pasimaudysim. Pasikepsim. Nauji reginiai! — O! raiti! — šūktelėjo kaip tikras žlonykštis, priardamas bičiulių kvietimui. — Juk ir tūčiau per okeaną, kad kuo mažiau sėdėčiau vienoje vietoje. Jau kitų žinojau, kad Čikagos pašonėje, apvažiavus pilno, aliuminio ir elektros gamyklos, vos įsukęs į Indianos valstiją, randi Biverli Sorzo gyvenvietę — vasarnamių rajoną. Yra čia ir lietuvių. Tuos Mičigano paežerės smėlynus, kažkuo primenančius Nidos ir Palangos kopų peizažą, tenyčiai lietuviai vadina Sandūnais, savo pritaikę anglišką žodį „sand“ — smėlis. Kaip keliausime į Sandūnus, senai ar nauju keliu! — Gal vienu nuvažiuokim, o kitu sugrįžkim! — Okei! į ten — apmokamu greitkeliu, o atgal — proletarų vieškeliu...

Ilgokai vingiavę užklimstomis gatvėmis, galop išsokome į plačią betoninę autostradą. Žemai, daboje, raudonavo namikiščiai ir ošė nuo miesto dulkų papilkėję namai.

— Jūsuse — nuosavybės žemės reikalas, — pasakiau bičiuliui. — Bet šitai, matau — visiška naujas kelias. Kai kur jis eina viršum stogų. Kai tiesia tokie autostradą, tur būt, ne vienas tampa labai turtingu. Jis įpučia savo skypliuolį gerą kainą ir nė žingsniu atgal. Riebiai mokėsi — imk žemę, nemokėsi — negausi...

— Klysti. Miesto valdžia skelbia įstatymą, nustato kainas — ir kukiuok... Pats nesiklausysi — išskeldins ir dar išlaides apmokėsi. Tada brangliau, negu savo įgdomis išsinešdinti iš naujojo statybos rajono.

— Kitaip sakant, už pakarposi... — Pažangos varden... — mano vairuotojas nusijuokė. — Su miesto valdžia neverta kardy kryžiuoli.

Skerasį plentą stovėjo variai, iš tolo akino žali užrašai. Budėjo baltas policijos džipas su dar nežibėta stiklo lampa ant stogo.

Bičiulis kisenėje susirado monetą ir paprašė, kad atninkčiau trisdešimt penkis centus. Jis sulėtino greitį, — slinko pro vieną iš vartų angų. Kairėje žiojėjo metalinio maišuko gerklė. Centai pabiro į žiotis... Akimirniu užsiedė žalios samforas.

Mes vėl nudūdimė pirmyn, dabar jau apsimokėję, ramia sąžine, kad naudojames privačios firmos autostrada.

O kas būtų, jei įmestumėm pora centų mažiau! — Elektroninis kasininkas tuoj imtų spieglį. Sirena, oho! Matai policijos džipą! Jis tik trokšta šitokio spektaklio... Tuoj pavys. Policijai — greitis neribotas.

Aš dairausi į šalikelės. Niekur keliuko nei išvažiuoti, nei įvažiuoti. Bortai, aukštas pylimas. Drožk tiesiai ir klauky įskamį užrašų: „Maksimalus greitis — 75 mylios, minimalus — 45 mylios“.

Kur buvo svarbesnės sankryžos — vėl baltavo variai, budėjo elektroniniai kasininkai ir policijos džipai. Neatsilikdami nuo kitų, laikėmės įprasto kelionės ritmo. Šalimas pūškavo prekiniu traukiniu. Automatinos lengvai pavydavo ir pralenkdavo traukinius, sunkiai velkamus dviejų, trijų didelių žirgų — motorvežių.

Mičigano ežero pakrantė. Ją gožė fabriky kaminai, metaliniai bokštai, ilgaisi ečiai, dažniausiai be langų — didžiulės betono dėžės akimies sienomis. Viršum pramoninio skruzdėlio lūlėjo rausva migla. Jos aštrus kvapas tarpais pasiekdavo ir autostradą. Mano nepatikus akys ėmė dažniau mirksėti, perstėjo. Bičiulis paaiškino:

— Smogas. Užterštas oras. Būna dieny, kad ir mes, rodos, jau įpratę, ašarąjam nuo šitų orų persunkusių teršalų...

Galop liko už nugarų pramonės spalvos, kvapas ir skonis. Prasidėjo kaimiškos gyvenvietės. Smėlio kalneliai, krūmokšniai apžėlusios pievos, tankūs lapuočių miškai. Įvažiuojame į nykius, tuščius ir klampus tarpumikius, perplautus betoninių plokščių keliais. Kryžkelėse stovėjo stulpai su gatyvi pavadinimais — numeriais.

— Dar nemaža neapgyvendintų vietų... — Šis didelis plotas — tūkstančiai akrų — jau seniai nupirktas turtingų kompanijų. Betoniniai keliai — jų nuosavybė. Šiandien gali iširinkti sklypą tankmėje ir nusipirkti. Už grynus arba išimokėlimui.

Prieš automobilio nosį neretai išsokdavo kažkokie ilgokai liesi žvėriukai ir, vikriai luoktelėję per griovį, dingdavo papartynuose.

— Lyg žuikiai... Bet kokie nusupė... — Atspėjai. Amerikos žuikiai. Didėsnų čia nemažiau.

Dar ir dar pastebėjau tų neužaugų žuikų, neramiai bėginančių. Gera įsipenėjus, rudeninis lapkričio žuikis Lietuvoje — didelis žvėris, lyginant su tais liesučiais strikauodegiais Biverli Sorzo krūmuose...

Mes stabtelėjome prie dviejų aukštų medinio vasarnamio. Bendrakeleivis paaiškino, kad name — dvidešimt du kambariai viengungiams, holas su televizoriumi ir šeimninko ofisas.

— Kambarius nuomoja darbininkai ir pensininkai, — pasakė bičiulis. — Tie, kurie Amerikoje neužsigyveno turty ir nuosavos pastogės, į darbą jie važinėja traukinuku, o pušynas valo plaučių suodžius, kurio prisikvėpuoja ten, Mičigano pakrantėje, prie lydomo krosnių...

Vasarnamio pirmojo aukšto svetainė — labai kukli. Medinės nedažytos sienos, paprasti metaliniai kėsluikai, kažkoks spalvotas kalendorius ant sienos, telefonas, automatas cigarečių pardavinėti... Pora žurnalų.

Mus sutiko vasarnamio šeimninkas, raudonu megztuku ir klep papurtusiu, tarsi po popietinio miego veldu. Prie jo glaudėsi maža mergytė, smalsiai, bet ir baugiai žiūrėdama į mus, nepažįstamus.

Mano bičiulis pasakė norįs matyti misterį Gerdaity. — Kambaryje jo nėra, — atsakė šeimninkas. — Jis ką tik išėjo į pušyną. Gal sibirietė teriai Elme, palestinos.

Jau žinojau, kad Albertas Gerdaitis — pensininkas, dvidešimt metų gaminę „Kraislerio“ automobilius, o dabar atvykęs nukarsti Indianon, prie Mičigano ežero.

JONAS DOVYDAITIS

Mano bičiulis — inžinierius, turintis nedidelį projektavimo ofisą. Kartais, esant skubesiui darbu, jis pasiūkia ir iš šalies braižytojų. Albertas Gerdaitis — vienas iš tokių padienininkų, braižęs namie. Ir šiandien jam atvežėme ritę brėžinių...

Puštys augo prie pat vasarnamio, net kai kurlų medžių šakos glostė stogą... Miškas aplink namus buvo apyretis, išmindytas, bet toliau jau prasidėjo tankmė, brūzgynai, žvėtė tamsiai ruda peikės akutė.

Prie vienos kreivulės pušies stovėjo Gerdaitis, gelsvomis, lengvomis kelnėmis už penkis dolerius, aksominį žvarkeliu. Jis kažko lūkuravo.

Kai mes prisilartinome ir grėta krelvos pušies tyliai pastovėjome, šmuktelėjo pro šakas žemyn nedidelis žvėriukas. Jo nugarą buvo išdryzuota keliomis juodomis juostomis. Atkūšęs smailą snukutį, jis pauostė orą, sumataravo uodega ir greit ištušino Alberto Gerdaičio atkūšią delną su kažkokiomis kruopomis. Nustvėręs paskutinį grūdėlį, žvėriukas vikriai šovė aukštyn ir pasislėpė šakose.

Mergytė džiūgavo. Seimninkas galžiai susiraukė, tarsi skaudėtų dantį: — Niekad aš jam neleidčiau laizyti delno... Virusų nešiotojas!

Gerdaitis, aukštas ir liesas, tiesiai atmetęs pečius, be žilo plauko ir sveiko rausvo veido [Amerikoje seno žmogaus amžiaus neatspėsi, jie visada atrodo jaunesni], atsisuko į šeimninką:

— Žvėriukai — brangi juos sodo puošmena, ponas Strazdūnai. Kol gamta nemari, ir žmogus gyvens. Ir ilgai gyvens!

— Gyventi reikia, bet tik ne su sibirine žiurke! Vien dėl jos aš apieitį prarandau. Biauzybėl!

— Koks jis linksmas ir vikrus... — gyrė žvėriuką Gerdaitis; jo pilkivose akyse klajojo linksmi atšvaistai. Jis paaiškino mums: — Gamtininkai tą padarė! vadina Tamiš sibiricus. Voverių kilmės graužikas. Skaičiau, kad juos Rusijoje vadina burundukais. O jūs, šeimninke, vis savaip — sibirinė žiurkė. Ir be jokio entuziazmo stebite, kaip linksmi jie šnara sode...

— Net emėtės domėtis sūrio spauda, ponas Gerdaity! — kilstelėjo kairįjį antakį šeimninkas. Ir išstai par-kartoję: burundukus... Aat Rodos, šitaip!

— Skaičiau vilniškėje „Mūsų gamtoje“, — lyg pasi-teisino Gerdaitis. Jis gūžtelėjo pečiais, jog niekuo dėtas.

— Jų teidinių man nieks neišėjus. Netiesių rankų... — nenustygo vasarnamio šeimninkas. — Ar vertai! Jie papailko girtis. Ižūliai girtis. O kaipgi iš tikrųjų Lietuvoje — nieks tikrai nežino. Kol savo akimis nepama-tysiu — niekam netikėsiu. Tikriausiai ten visur knibžda tokios žiurkės!...

Neslėpdamas pasibaurejimo, Strazdūnas susiraukė ir [mariai žvilgtelėjo pušin, tarsi žvėriukas iš tankmės tyko-tų nuokti jam ant sprando.

Gerdaitis pašnairavo į mus ir vos laikėsi nesusijuokęs.

— Gyvena žmonės ten, gyvena čia, ponas Strazdūnai. — taktai tarė jis. — Visar panašiai. Darbas, duonos kėnis, po darbo — poilsio valandėlė.

— Tik ar ilgai poilsiausimė! — vėl dygiai tarė va-sarnamio šeimninkas. — Ką tik skaičiau „Tribūnoje“... Pasaulis jau sukaupė penkisdešimt tūkstančių atominių bombų. Pusė jų — mūsų jankių rankose. Bet aišku, kad dėl Amerikos išžiūmo sovietai irgi nesnaudžia. Kiek-vienam žemės gyventojui jau sukaupia po dešimt tonų sprogstamos medžiagos. Vien ant mano ir dukrelės galvų — dvidešimt tonų trotilio. Po vėlinių Karšta bus ir mūsų Sandūnuose...

— Dievo valia, — su žvelnia Ironija tarė Gerdaitis. — Dėl tų bombų mūsų šeimninkas visiems mums įvarė nemigą.

— Ponas Gerdaity! Jūs viską verčiate juokais. Bet ar ne metas mesti juokus! Ar ne pats laikas susimąstyti! Apieidęs Lietuvą, penkerius metus drėbėjau Vokietijos stovyklose, įsaudamas pašonėje sovietus. Tiek metų bė-gau nuo jų. Persikėliau per okeaną. Bet jie ir čia mane atsivijo. Gal paklauskite, kur faktai! Argi sode neklibžda sibirinės žiurkės! Tiu... O kas darosi universitetuo-sel. O juodžiai!

Šeimninkas stovėjo prieš mus aiškiai nepatenkintas, grėsmingas, nieko gero nežadėdamis išraiška.

Mano bičiulis neiškentė neišterpes:

— Ponas Strazdūnai. Bet pasižiūrėję į jūsų gražų megztinį... Chm... Tokia ryšk, tokia išsukanti! Ir k a ž k a primenantį spalvą...

— Raudonai! — gyvai patempė lūpą Strazdūnas. — Megztinį žmona pirkė skandinavų parodoje. Gera, šilta ir labai pigi vilna. O, be to, gerbiama, raudona spal-vą — ne tik jų nuosavybė... Oi nel... Mūsų senosios karinės vėliavos irgi buvo raudonos. Ir pono prezidento vėliavėlė... Atsimena, plevėsuodavo ant jo limu-zino...

Jis giliai atsiduso, kažko susimąstė. Po minutės grįž-telėjo į dukrelę:

— Bitutėlė, imies krautuvėn. Ką mama sakė nupirkti! — Butermilko, japoniški austrių...

— Skrandis... — dar pridūrė, pasiguosdamas Straz-dūnas. — Vakarais geriu tik butermilką...

— Skrandis ir nervai surišti viena virvute, — tarė mano bičiulis. — Ten krepti, o čia skauda... Žmonėms reiktų mažiau jaudintis, peryventi.

Strazdūnas nekantriai mostelėjo ranka:

— Tokie prakeikti laikai!

Jis su dukrole nuėjo link betoninio kelio.

Gal ir gerai, kad šis pokalbis pasibaigė. Šią gražią ir karštą vasaros dieną nenorėjau veltis į bevalį dispu-tą. Tokių, kaip šis vasarnamio šeimninkas, jau buvau sutikęs. Pasibaikštinę dėl bombų, iškritikavę Baltųjų rūmų politikos kursą, kalbės apie netvarkingą, komunis-tų už nosies vedžiojamą jaunomene... sukimijusią de-mokratiją... ir dar... ir dar...

Kai vienas pasitraukia iš kompanijos, geriausia proga tokį apnektėti. Taip įvyko ir šį kartą. Mano bičiulis tarė Gerdaičiui:

— Tamsa! Jį gerokai prierzina! — Pats save bado, pats ir rėkia, kad skauda. — Bet po vienu stogu gyvenant, kasdien... — Ne jis man, bet aš jam reikalingas. Ir dabar trys kambariai tušti... Toliau juodu kalbėjosi apie brėžinius ir terminus. Gerdaitis priminė, kad paskutiniuose eskizuose visai ne-atsižvelgia į vėjo jėgą. Fermos mazgai per silpnai... Atsisveikinome, sėdome į automatinę ir pasukome atšiau ežero.

— O gal suvaigome lančai! Net saulėtoje paežerėje nemalonu tūčiais skrandžiais, — pasiūlė bičiulis, ypač patenkintas, kad kažkokiam menkuiame vasarnamyje gyvenantis nežymus pensininkas surado svarbią klaidą brėžiniuose, O būtų apsišautai!

Užsukome į „Raudonąjį žibintą“, medinį, puotnų res-toraną su verandomis į Mičigano ežero platybes. Visas namo vidus buvo dekoruotas tamsiai raudonai. Net dailės merytės padavęs neslėjo raudonas bekulės korpas ir vyšninės prijuostės.

— Kodėl nepakvietei lančul pono Gerdaičio! — Jis — vegetaras ir abstinetas. Atsisakė.

— Kas gi! Jis! Gamtininkas ar inžinierius! — Dabar ar anksčiau! — Dabar.

— Vakar automobilį fabriko presuotojas. Šiandien — jau sakiau — pensininkas. O subtilesnė charakteristika — vienišas žmogus. Labai vienišas... Ir nepasakyčiau, kad laimingas. Gal kitaip jam reikėjo tvarkytis anksčiau... Bet dabar, kaip mano močiutė sakdavo, tūkš-tai po pietų...

— Turėjo šeimą! — Žmona ten, kur visį būsimė — kapuose. Paliko jį su paaugle Nijole. Bijėjo mergaitę įskaudinti pamotė, antrąsyk nevedė. Galvojo pats, be moteriškos rankos išaukšties tą žledelį... Jis — fabrike, kad nieko na-muose netrūktų, o mergaitė pati viena ieškojo pasaulio pažinimo. Metė kolerą, prieš tėvų valią jaunutė ište-kėjo už ašrio. O tas — tikras nepasėda. Kaip daugumas amerikiečių, kas penktį metalį keičia miestą ir valstiją. Jie patrukė į šiaurės vakarus. Perna dar gyveno Mon-tanos valstijoje. Tai blaivus šitais. Žiemą žiačiai ilgi minus keturiasdešimt... Tėvas vis grauzė, kad anūki lietuviskai moka vien porčius... O šiomet ašis žada bėgti į Alaską. Ten surado naftą. Didžiuliai atžarbai. Bet ledynai, pūgos... Pradžudys jis ten Nijolę ir val-kus... Gerdaitis atkalbinėjo, rado laisną po laisną, siūlo vaikus arkivėsi į Čikagą. Kokion nors mokyklinio pen-sionan. Ir pats prisidėjus... Net automobilio nepirko — viskas palikta anūksams. Bet ašis nesutinka. Gerdaičio svajonė — vedioti tuos du vaikelius į sekmadieninę lietuvišką mokyklą. Bet, aišku, neišdegės... Argi tu perbaisi kitagalybi arį!

Mes išgėrėme Martini, lukštenome krabų žnyplės ir uodegas, užgėrdami tampanu, išpildami iš mažųjų bu-teliukų. Virtuvė kepė mums dar du jautienos mėsos gabalus, vadinamus „steikais“.

Tai buvo, žinoma, savitas meniu, bet šitame vasarvie-tės restorane niekuo nesistebima. Kaip pasakė bičiulis, vakare „Raudonajį žibintą“ užplūsta merginos — nektin-niai drugiai, bizierniai ir turtingų tėvų sūneliai. Čia pat ir viešbučio kambariukai, kur niekam nereikia rodyti santuokos liudijimo.

— Na, o ponas Strazdūnai! — Turėjo pasogos gavęs ūkį prie Mažeikių, buvęs kurį laiką kažkokio ministro adjutantu, vėliau ar ne Ku-biliūno rinkėjas... Ir dabar dar mėgsta paršinėti. Ne-seniai paskelbė straipsnelį: „Kovokime prieš turistų in-vaziją iš okupuotos Lietuvos“. Dėl to ir nepristačiau jam tavęs. Jo straipsnio credo: atsukime nugaras Lie-tuvos turistams. Nesėkime su jais prie vieno stalo. Ap-gausi!

— Tokie gudresni ir už Pentagono generolus, — nu-sijuokiau. — Jie viską žino, tik bėda, kad jų nesikvie-čia Amerikos prezidento karo taryba.

— Ak, tie rėksnai... O gal tegul žlauska... Muziejui reikalingi visokie eksponatai... Apsižvalgai atidžiau ir matai — viskas keičiasi. Nori ar nenori, o keičiasi. Ir mes patys, ir istorija, ir pasaulio likimas. Gal karšto pūnos! „Raudonojo žibinto“ specialybė — pūnas „Mičigano ežeras“.

— Bet tu vairuosi mašiną! — Ligi vakaro išgaruos... Mergytė mėlynomis blakstienomis atnešė šotėlį pun-žo.

— O ką veikė Albertas Gerdaitis anais laikais! Mano bičiulis gūžtelėjo pūsto ir atsakė:

— Kaip ir visi mes... Laimingi, nes turėjome valdingę tarnybą. Kepti ir neiskepti inteligentai. Laisvės idėjų svaiginami, be realaus žvilgsnio į ateitį. Melabai rūpejo kasdieninė aplinka, kur ir kaip gyvena tauos masė. Visa tai, lyg pro miglas... Vien akino pretenzija, kad beveik pasivijome Vakarais. Tos dvasinės gėrybės — išrinktųjų saulelė. O kai čia atsidūrėme — pradėjome nuo proletarų abėcėlės. Mūsų inteligentių žmonos, negrį-nykantai [konkurentės] — ošlų valytojos. Mo-kytojai, inžinieriai, rašytojai dirbo su kūju, paktuku, piūku. Tik tada pamatėme, kad daugelis iš mūsų, ga-nėlinai išlavinę ir sukaupę nemažą žinių įvairovę sri-tyse, buvome visškai neparuošti vienoje iš svarbiau-sių — sociologijoje. Dauguma lietuviškos inteligentijos, kaip ir aš pats, neturėjo jokio supratimo apie žmonių visuomenės vystymąsi... Tuos mokslus mes praėjome čia, krūpičiudami nuo kirčių kūnui ir širdims...

Jis vėl pakvietė ragauti pūnos. Tėsė:

— Tačiau mūsų tarpe yra ir negabii. Dvidešimt metų — pakenciamas laikas kai ką suprasti.

— O ką pats asmeniškai patyrei ir įsisąmoninai!

— Atsakyti atvirai. Tik sveturi gyvendamas, supratau, kad mūsų liberalinė ir demokratinė inteligentija, su to-kiu vargu per Lietuvos dvidešimtmetį ugdyta, buvo žy-miai stipriau išsilangavusi buržuazija, negu savo tau-tai... Iš čia — mūsų klajonės, praradimai, asmeninės ir visuomeninės agonijos. Iš čia ir vis dar neįdžiūstantios neapykantos versmės... Tu dar sužinosi, kaip žlonykš-čiai vieni su kitais pliaunasi... Pavadindčiau tas peštynes jūsiškiais terminais — mūsų emigrantų klasių kovos... Beprasmes, nuodingomis seilėmis besisfatant...

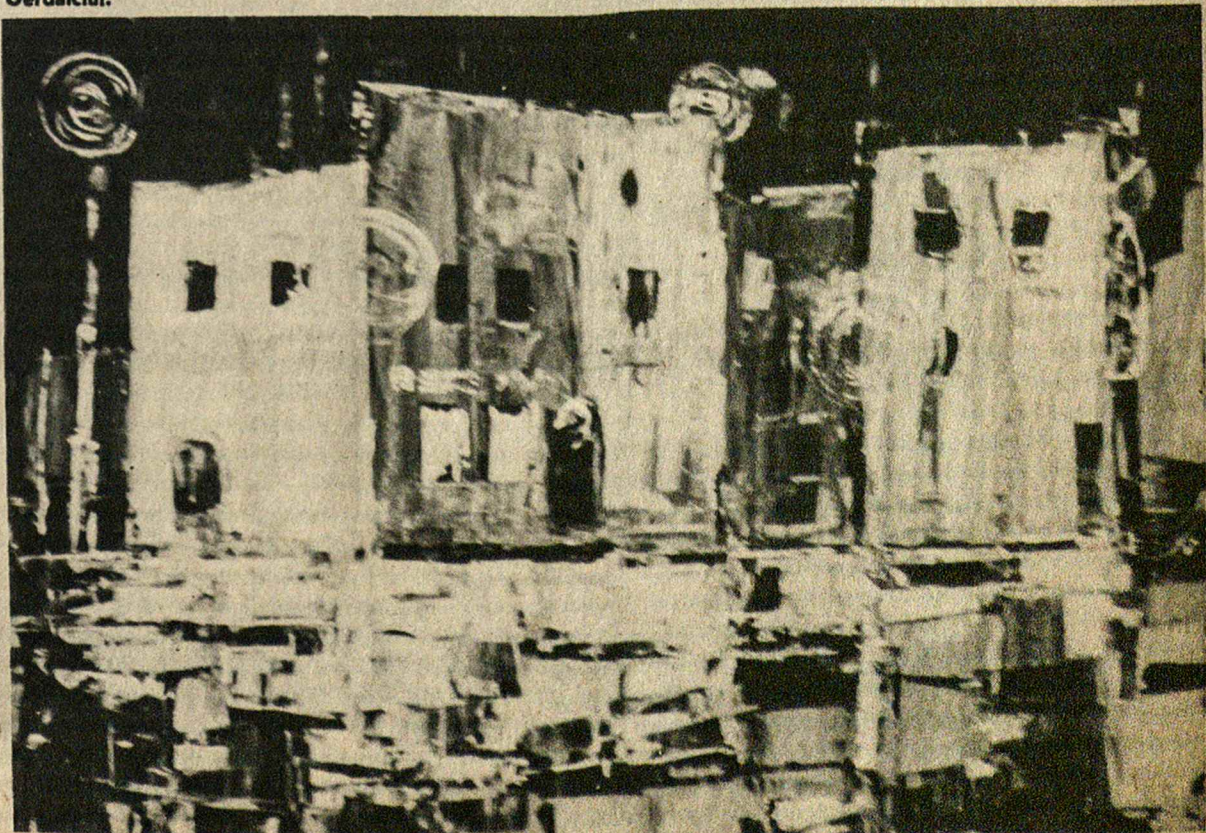
Mūsų lančas ilgokai užstėjęs. Galop nuvažiuojame prie Mičigano ežero, bet tą dieną pūtė negeras vėjas, ir pakrantė buvo nusėta mažomis, negyvyomis žuvelėmis. Sidabrinės negyvelės plūduriavo ir vandenyje. Dvokė pūvančia žuvis. Greitai negriukas su samčiu valė pri-vataus pliažo ruoželį, bet tai buvo bergždžias darbas. Ežero bangėlės vis rito ir rito naują negyvos žuvis valkšną.

Popiečio poguliu iškūrėme pušyne, prieš saulėt. Mano vairuotojas greit užsūdo. Pasiekiau jį, nes saulė puikiai spigino.

Kellonai atgal sugaišome beveik dvigubai laiko, nes grįžome senu keliu, už kurį nerėkėms mokėti. Vingiuo-tas, slauras. Kai pasiekėme Čikagą, jau tviskėjo žiburiai, Miesto autostrados buvo užtvintusios raudonomis auto-mašinių žviesomis. Aštuonios eilės... Keturių pirmyn, keturios atgal... O skersai tiltai ir vėl mašinų...

Mano bičiulis prarijo kažkokį oranžinį žirnelį ir pasi-teisino:

— Jai žmona užuos vaizių kvapeli — oi barsai!.. Šiaip, ji puiki motina ir moteris... Gal ir tu nori table-tę nuo „Courvoisier“ kvapoti!

Dail. Vytautas Remeika: "Bar 50"

Iš Detroito rašo

Alf. Nakas

Pabodo vis kartoti, jog Mičigano didmiestyje viskas pilka. Vienam kitam reportažui tas pavadinimas tiko. Bet dabar — gana. Nei viskas pilka, nei viskas apie Detroitą. Tik iš Detroito rašoma.

Į šiaurę nuo Kanados? Pablūdo, sakysit? Tik pažiūrėkit į žemėlapi. Windsorso vidurmiestis nuo Detroito vidurmiestio — aiškiai į pietus. Ir tiesiai į pietus Ontario derlingos lygumos su persikų sodais, su pomidorų plantacijom, su senais mūriniais miesteliais. Iki viskas pasibaigia negyva jūra, kuri vadinasi Lake Erie, lietuviškai Erio ežeru, kuriame plauko užnuodytos žuvys, kurio vanduo dvokia alyva ir srutom. Ežeru, kurį nužudė Clevelando, Buffalo ir Toledo miestai. Ne, ne. Jau dešimtį metų nebevažiuojame iš Detroito į pietus, į kanadišką Point Pelee valstybinį parką ir Erio vandenyse nebesimaudom.

Dabar Detroitė krinta lapai. Paskendome juose iki ausų. Spalio pradžioj buvo pora stiprokų šalnų. Vėliau atšilo ir įniko lyti. Tai ir nukrito viskas su lietumi. Alėjomis reikia važiuoti labai lėtai ir atsargiai, nes šlapiose lapuose stabdomi ratai čiuožia kaip ledu. Varis, ir auksas, ir purienų želsvumas. Alėjos pilnos lapų ir lietaus, pilnos rudens ir prieblandos, pilnos gaudulio.

Antrą mėnesį streikuoja General Motors darbininkai. Kone pusė milijono. Gerai, kad ne visi jie Detroito, o išsibarstę šimto mylių spinduliu. Streiką labiausiai jaučia Flinto ir Pontiacio miestai. Detroito lietuviai streiko mažai paliesti.

Lapkričio trečiajai Detroitas ir Mičiganas ruošiasi labai aistringai. Rinksime dalį valstijos ir dalį federalinės valdžios. Rinksime gubernatorių ir JAV senatorių, vietinio seimelio narius, valstijos teismo pareigūnus. Ir pats karščiausias dalykas: liaudis savo balsais nuspręs, duoti piniginę paramą privačioms mokykloms iš valdžios išdo, ar ne. Dabar apsilipinom mašinų buferius ir langus rėkiančių spalvų rėkiančiais plakatais. Ir paštu gauname laiškus iš kandidatų, kurie, kai juos išrinksim, žada taip tvarkyti mūsų valstiją ir visą šalį, kad norėsim gyventi ir niekada nemirti.

Visi visi prieš radikalus. Visi visi prieš kriminalus. Visi visi už didesnius atlyginimus. Visi už aukštesnį gyvenimo standartą. Visi už Vietnamo karo pabaigą. Už pigesnį gydymą, geresnę automobilių apdraudą. Jeigu norite — ir už abortų legalizavimą. Jei tik norite. Ir ko tik norite — jeigu tik šaukdami pataiko. Ak, dar visi prieš oro teršimą, už astuoniolikmečių suaugusiais pripažinimą, rasinę integraciją, civilines teises. Ne, nėra nė vieno blogo kandidato. Yra tik garstai ir ne taip garšiai šaukiantieji. Nes lapkričio trečioji jau čia pat.

Mūsų žurnalistų suvažiavimas Tabor Farmoje buvo rugsėjo 16-19 dienomis. Apie

jį išsamesnį reportažą rašyti už mėnesio ir skaitytojui pakišti už pusantro, būtų lygu svečiui paduoti prieš savaite keptą, šaldytuve nelaikytą žuvį. Tik labai knieti pasiguosti, jog Kanadą atstovavo vienut vienintelis laikraštininkas Sigitas Pranskūnas. Jeigu iš Montrealio atvažiuoti ir toloka — o buvo iš New Yorko, buvo iš New Jersey, — tai jau mūsų spaudos bendradarbiai iš Toronto, Hamiltono, Londono ir Windsorso pribūti nereikėjo didelių pastangų.

Ir dar knieti priminti, kad Tabor Farmos savininkas Valdas Adamkus mus sutiko kaip retas mecenatas. Per pusantros paros puskapis žmonių pas jį privalgėm, prigulėjom ir prižiukšlinom už keletą šimtų dolerių, o jis iš mūsų nepaėmė nė vieno cento. Ar daug tokių mecenatų beturime?

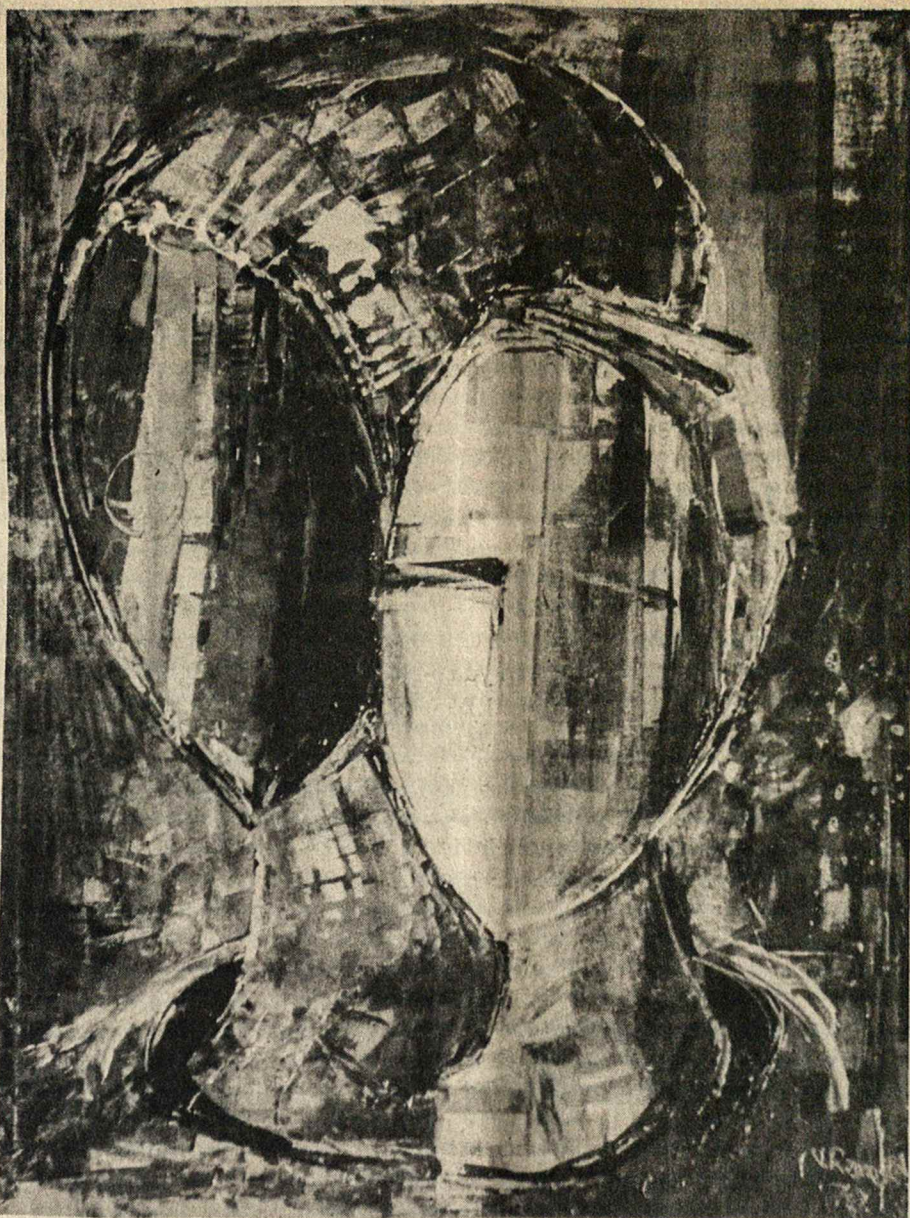
Tuo tarpu lietuviškasis Detroitas — ir Windsoras — jau pasinėrė į visuomeninį ir kultūrinį veikimą. Jau paminėta Steigiamojo seimo suaktis. Jau veikia abi šeštadieninės lituanistinės mokyklos. Lietuvių namuose pusantros paros išbuvo, iš New Yorko atvežti, devynių iškilniausių mūsų grafikų ar ne 73 kūrinių. Windsorso universitete surengta Anastazijos Tamošaitienės kilimų ir gobelenų paroda. Kai šie žodžiai skaitytoją pasieks, jau Lietuvių namuose bus buvusi Juozo Bagdono tapybos darbų paroda. Ir bus buvęs dramatinio soprano Violetos Čičauskaitės-Balčiūnienės rečitalis.

O lapkričio mėnesį užplanuotas Amerikos lietuvių balso radijo klubo 25-rių metų sukakties minėjimas. Ir Lietuvių namų šventė. Ir Rasos Arbaitės paveikslų paroda.

Ai, jau repetuoja tautinių šokių grupė šilainė ir jaunimo choras. O naujos lietuviškos parapijos statybų komitetas suka galvas, kaip kuo greičiau, būtinai šį rudens, pradėti statybas, kad už metų jaunimas būtų įkurdintas moderniame kultūros bei sporto centre. Išvardijau tik keletą dalykų, tik prabėgomis, nes visko keliomis eilutėmis neišsakaičiuosi.

Šalia mašinėlės dvi žydrai mėlynais viršeliais knygos. Ir bičiulio iš Algimanto Mackaus knygu leidimo fondo laiškas. Knygos — Antano Škėmos Raštai. Pirmasis tomas 500 puslapių. Jame Nuodėguliai ir kibirkštys, Šventoji Inga, Čelesta ir Balta drobulė. Antrasis — 440 puslapių. Jame Julijana, Živilė, Pabudimas, Vienas ir kiti, Žvakė, Kalėdų vaizdelis ir Atraxia. Pirmasis Chicagoje išleistas 1967-aisiais, o antrasis — 1970-aisiais. Abu redaguoti A. Landsbergio, A. Nykos-Niliūno ir K. Ostrausko. Apie kiekvieną veikalą duota K. Ostrausko pastabų ir po truputį bibliografijos, o pilna bibliografija žadama trečiajam tome. Pirmojo tomo atspausa tūkstantis egzempliorių, o antrojo tik 800. Pirmajame, kaip matome, beveik vien baletistika, o antrajame tome — dramos. Abu tomai gražiai, švariai M. Morkūno spaustuvėj atspausiti ir dailiai, tvirtai įrišti į drobės viršelius.

Pirmojo tomo recenzijas jau užmiršom, o antrojo dar nepasirodė. Knygas leidėjai

Dail. Vytautas Remeika: "Atsisveikinimas"

Nei žydas, nei graikas

KAZIMIERO BARĖNO ŽODIS, VINCO KRĖVĖS
VARDO LITERATŪROS PREMIJOS SUTEIKIMO
PROGA

Montrealio Lietuvių Akademinio Sambūrio pirmininko Algirdo Beniušio telegrama su žinia, kad "Tūboto gaidžio metal" gavo premiją, nustebino mane. Bet pirmiausia tegu bus, kas pirmiausia. O pirmiausia didelis ačiū Montrealio Lietuvių Akademiniui Sambūriui, kuris skiria Vinco Krėvės vardo premijas ir šikart man tokią paskyrę.

Nustebino mane pirmiausia, žinoma, tai, kad esu užkampių provincialas, prisilaikęs toli nuo visokių lietuviškų sostinių, nedalyvaujans jokiuose sambūriuose ir susigrupavimuose, gal netinkas nei į žydus, nei į graikus, o čia tau ateina žinia, kad esi padarytas premijininku. Kaip čia nebus nuostabu.

Bet nuostaba mažėja, kai įsisąmonini, kad žinia ateina tau iš Montrealio Lietuvių

išsiuntinėjo prenumeratoriams, kurie iš anksto užsimokėjo už visus tris tomus po 15 dol., o pavieniai parduvinėja po 6 dol. už tomą.

Bičiulis G. V., per kurio rankas tos knygos pereina, skundžiasi, jog moralinio pritarimo spaudoje Mackaus knygu fondui labai stokoja. Parašyk, sako, į kurį laiką rašyti ar į kelius. Dar turime apšiai ir pirmo ir antrojo tomo. Labai pageidaujame, kad užsisakytų skaitytojai visus tris iš karto. Kainos nepakėlėm — trys tomai už 15 dol. Trečiojo nereiks trejus metus laukti — jis jau ruošiamas spausdinti...

Ką gi bepridėti? Ogi tiek, kad esu gyvas gražas leidinio liudininkas. Ir viliuosi, kad trečias ir paskutinis tomas išeis. Tuomet, šalia B. Brazdžionio poezijos Pilnaitės, turėsime antrą pilniausią, gražiausią patiektą autorių. Ir, štai, skaitytojau, gauni adresą: A. M. Knygu fondas, 6349 S. Artesian Ave., Chicago, Illinois 60629, USA. Tokiam žydrai mėlynai skraiste apvilktam Antanui Škėmai vėrta prasiveržti per Kanados miestus, miškus ir prerijas į kiekvieną lietuvišką pastogę.

Akademinio Sambūrio, kuris praktiškai jau keletą kartų yra parodęs, kad jam vis tiek, simboliškai šnekan, ar tu žydas, ar tu graikas, jam nesvarbu, kiek tu toli gyveni nuo susibūrimų ir ar tu dalyvauji intriguose, ar ne.

Kai ateina laikas skirti premiją, jo komisija susirenka per dvejus metus išėjusias knygas ir sprendžia pagal atitinkamus literatūrinius plusus ir minusus, užmiršdama kairę ir dešinę ir kitus panašius neliteratūrinius dalykus. Tai džiugu matyti, žinoti ir jausti, o šikart man ir savo kailiu patirti.

Tur būt, ne be gilių prasmes ir to Sambūrio skiriamoji premija pavadinta didžiojo lietuvių prozininko Vinco Krėvės vardu. Tempkietės, vyrai ir moterys, pagal tą didįjį, kad būtumėte verti Sambūrio skiriamosios jo vardo premijos. Tai ir stengiamės temptis kiekvienas pagal savo galvą ir širdį, pagal savo požiūrį, išitikinimą, nusistatymą ir supratimą.

O kai mūsų tokie darbai darbeliai yra vis atliekamo laiko gaminiai, tai tegu jie, kurie kada kam nors iš mūsų geriau pasiseka, bus vardan tos Lietuvos pagal tą jau įsisenėjusią lietuvišką tradiciją. Juk ir didysis prozininkas Vincas Krėvė, kurio vardo premijas jūs čia dalijate, pragyveno ne iš savo raštų. Vadinasi, ir jo raštai buvo skirti vardan tos.

Žinoma, jei rašantieji turėtų daugiau laiko, nebūtų taip priirišti prie kitokių kasdieninių darbų, tai tikėkime, kad tai išėtų daugiau į naudą jų raštams. Bet ką gi padarysi, kad yra taip, kaip yra. Nėra dėl to net su kuo ir kaip ginčytis.

Beje, šitokiom progom gal derėtų duoti pažadus, kad, štai, imsiu ateityje ir dar smarkiau pasitempsiu — koki nors smarkesnį gaidį išauginsiu, kuris ne gąsdintų visą apylinkę siautėjimu, bet giedotų nuo vidurnakčių iki saulės patekėjimo, savo balsu baidydamas nuo ramiai gyventi norinčių žmonių vėlnius

al. gimanto skiltis

VADŲ AR IDĖJŲ STOKA?

Ieškojimo ir nepasitenkinimo dvasia, taip ryški aplinkos gyvenime, yra pasiekusi ir mūsų tarpą. Ir mes esame neramūs, gal net kiek pasimetę, neretai zirzlūs, neretai priekabių iešką. Jei spręsti iš balsų pasirodančių mūsų spaudoje, tas savotiškas nerimas yra gana ryškus.

Kritika, rimta, pozityvi, visada yra reikalinga, pageidaujama ir net būtina, bet nuolatinis priekaištavimas, bandymas griauti ne tik tai, kas sudaro lietuviškojo gyve-

nimo pagrindinius ramsčius, negali būti laikomas teigiamu reiškiniu.

Tendencijos, beveik tos pačios, kaip ir aplinkoje: griauti, bet nieko konkrečiau to vietoje nesiūlyti. Skirtumas nebent tik tas, kad gyvenamoje aplinkoje daugiausia reikiassi triukšmingojo jaunimo atstovai, o mūsų tarpe — su brendę, gal net ir perbrendę asmenys.

Skelbiame ir tikime naujas tiesas, norėdami, kad tai būtų be sąlygų priimama visų. Jei kas suabejoja tokių tiesų autentiškumu, pradedame įtarinėjimus, kai kada ir šmeižtų akciją. Tarsi tiesą būtinai reikėtų įrodyti botago smūgiais...

Autoritetų įtaka atslūgo, gal dalinai tai ir jų pačių kaltė. Komunikacija tarp vadovaujančiųjų ir eilinės visuomenės, niekad nebuvo per daug sklandi, tad nestebėtina, kad ir mažiausi svyravimai tą plyši tik didina.

Tėvynės meilės sąvoka tapo popieriniu žaisliuku, nes, kas iš tos meilės, jei baigiam prarasti ar suprasti, kad prie kiekvienos meilės reikia ir aukos, bent dalinio savęs atsisakėjimo. O ką jau bekalbėti apie būtinus įsipareigojimus, kuriuos būtų galima lyginti su ugnies versme — nebus kuro, neturėsime ir jokios liepsnos. Tik scenoje ir šermenų koplųčioje natūralios žvakės saugumo sumetimais pakeičiamos dirbtina elektros šviesa. Bet, ar tai tas pats?...

Tuo tarpu klausimai, beveik kasdien nauji klausimai ir naujos problemos stato savo reikalavimus. Atsakymų iš niekur negausi, turi pats bandyti juos susimedžioti, surinkti prieinamus faktus, pats ir galutinas išvadas pasidaryti. Po to neretai pajunti, kad neradai patenkinamo atsakymo ir tiek. Ir vėl lieki toliau prie savosios tiesos, tikėdamas ja ir bandydamas brukti ją kitiems. Bet ir tie kiti, pasirodo, turi savąsias tiesas. Tepalieka tiesų kova, nors ir nekrivina, bet kartais skausminga.

Nei mus guodžia, nei ramina, nors ir įdomu žinoti, kai ateinančios žinios iš sovietinamos Lietuvos sako, kad ir ten, savaime suprantama, žymiai mažesniu masutu, iškyla visa eilė abejonių ir neatsakomų klausimų. Jei ten vyresnioji karta lyg ir aprimusi, jaunesniesiems kyla vis daugiau neaiškumų ir pagundos rasti vienus ar kitus atsakymus. Ten jie, išskyrus viską žinančią ir būdinčią partiją, jaučiasi esą vieni, tad ir jų ieškojimas dažniausiai tegali būti tik atsitiktinis ir be jokios organizacijos. Anapus, kai apie duoną ir žaidimus vis mažiau tenka rūpintis, aišku, nauji klausimai bus dažnesni, o gal net ir spontaniškai kyla.

Vadinasi, tiek čia, tiek ir ten, išgyvenama ir giliai jaučiamą žmogiškoji krizė, prieš kurią kovoti ar išspręsti šiame aukštai pakilusiam technologijos ir civilizacijos amžiuje darosi vis sunkiau. Tuo tarpu ieškojimas savęs ir savojo indentiteto tęsiamas toliau, pasikliaujant nevisada tikrais vadais ir nevisada tikromis idėjomis. Bet ir tokioje padėtyje garsėja optimistų balsai, teigia, kad nuosmukis jau praėjęs.

Ar tikrai taip?

KALBA

"ANT VISADOS" UŽMIRŠK

Kartais savo tautiečius girdime sakant, o kaikada matome ir knygoje ir laikraščiuose parašant:

Brolis ant visados atsisakė tėvo palikimo savo sesers naudai. — Mes nemanėme, kad ant visados atsisveikiname su savo tėviške. — Ant visada atsižadėk negarbingos draugystės. — Žmogelis tikėjosi, kad ant visada bus išbridęs iš vargo. — Po tokio nepasisekimo Julė ant visados pasižadėjo netekėti.

Prieveiksmis visad, visada, visados išreiškia tam tikrą laiką ir šitaip dar pasakomas: visuomet, nuolat, visą laiką ir kt. O geriausiai paaiškins pavyzdžiai:

Mes visada (visą laiką, kiekvieną rytą) anksti keliame. — Jis visada (visą laiką) nesukalbamas, piktas. — Ši koplųčia visados (visą laiką, dieną ir naktį) atidara lankytojams. — Dėdė visada (kiekvieną kartą) atveža vaikams lauktuvių. — Eigirdas visada (kiekvieną dieną...) tą pačią valandą išsina iš namų. — Jie visada (nuolat, nuolatos) į miestą važiuoja duonos nusipirkti. — Ji ten niekad (ilgus metus, per visą amžių...) nematė geros dienos.

Dabar ir palyginkime, ar tinka sakyti ir rašyti: ant visados ko nors atsisakyti, ant visados su kuo nors atsisveikinti, ant visados kur nors išvykti... Netinka. Dėl to anuos pradžioje išrašytus sakinius galime šitaip pasakyti:

Brolis visai, visiškai atsisakė tėvo palikimo savo sesers naudai. — Mes nemanėme, kad visam laikui, amžinai atsisveikiname su savo tėviške. — Visam laikui, amžinai atsisakyk negarbingos draugystės. — Žmogelis tikėjosi, kad visai, visiškai bus išbridęs iš vargo. — Po tokio nepasisekimo Julė pasižadėjo niekada netekėti.

Rusams įprasta šitaip: "Navsekda pokinul rodnoi dom" — "ant visados pametė, paliko gimtuosius namus". Lietuvių kalbai ta svetimybė netinka. A.G.Gs.

ir kitokias piktąsias dvasias. Mūsų gyvenamajame amžiuje jau irgi įprasta duoti visokius įžadus ir įsipareigojimus.

Deja, nieko negaliu įsipareigoti ir tetikiu tik į tai, kas jau padaryta. O ir be jokių įsipareigojimų šia iškilminga proga su padėka lenkiu galvą prieš Montrealio Lietuvių Akademini Sambūrį ir jo komisiją už premiją ir prieš visus čia dabar susirinkusius

PASKALBĖJIMAS
TRAUKINYS

Vagono gale sėdinti dvi ponios kalbasi lietuviškai apie vėliausias madas. Jos aptaria ilgėjančias sukneles, puošmenų vietoj peršamus retežius ir labai negražios išvaizdos, biauuriškais — "uglies" — vadinamus batukus.

Jaunesnioji, labai ryškiai raudonai dažytais plaukais, mini suknutę dėvinti poniasako, kad jai nepatinka nei vienas naujosios mados pavizdys. Ji neprileidžia, kad moterys sutiktų apskabinėti grandinėmis arba užsidėtų negražius, beveik mūsų klumpes primenančius batukus. Jie savuoju nepatrauklumu, esą, taip toli nuo ankščiau buvusių elegantiškų, aukštais kulniukais batukų, kad dabartinių ji nedėvėsianti už joki pinigą. Ir suknutės ilgio ji nekeisianti. Ji niekuomet nemėgusi ilgo drabužio. Juk jis sėdina ir labai nepatogus. Trumpame apdare ji ne tik laisviau jaučiasi, bet jame matanti šiuo metu populiariausią moters išsilaisvinimo idėją. Trumpame drabužyje ji esanti kaip ir erdve pakilęs paukštis, kurio neparžo jokios, žmogaus etikai taikomos normos.

Antroji, kiek vyresnė poniasutinka, kad drabužių planuoti ne visuomet pasižymi geru skoniu. Kad suknutės buvo per daug sutrumpėję, to ji neneigianti. Jos buvę dar pateisinamos merginoms ir jaunesnėms ponios. Keistai atrodo, kai vyresnės moterys, pamėgdžiodamos jaunąsias, savo aprangoje neišlaikė gero skonio. Ypač tos, kurios nepaisydamos skubančių metų, nebegali pasigirti nei savo išvaizda, nei patrauklesnėmis kojomis. Tai sakydama, kiek keldama savo balsą, vyresnioji moteris, reikšmingai dirbteli į bendrakeleivės gerokai virš kelių pakilusios suknutės apnuogintas kojas.

Jaunoji ponias, lyg nesupratusi jai taikytos pastabos, neužsigauna. Pradėjusi kalbėti, ji aiškina, kad ne visuomet esą suprantami kaimurių žmonių poelgiai. Tuo labiau, jeigu jie išsiskiria iš visumos, iš mums įprasto minios požiūrio. Jos manymu, lokesnės vaizduotės individas dažnai įneša ką nors naujo, ko visuma ne visuomet priima — nenori suprasti.

Tęsdama ir mandagiai atremdama bendrakeleivės repliką, jaunoji toliau paličia tokius žmones, kurie ne tik nepasidaro minios opinijai, bet savuoju užsispyrimu eina net prie aštresnių kraštutinumų. Sąmoningu atveju jie mus nustebina, o priešing-

gu — iššaukia šypsena. Ji prisimenanti vieną atvejį, kur matosi, kad ir sąmoningas individas gali slystelėti nusistovėjusioje formoje. Tai buvę pereitą vasarą, kai Kanadoje lankėsi mūsų vienas Australijoje gyvenęs dailininkas. Jis čia viešėjo, tapę paveikslus ir atostogavo. Po to jis viešai paskelbė savotišką, mus turėjusią nustebinti naujovę. Nežiūrint to, kad savo sugebėjimu dailininkas yra originalus individas, atostogaudamas ir žuvažaudamas jis negalėjęs valgyti pagautos žuvies. Meškeriojimo sentimentui išlaikyti jis maitinęs konservuotą žuvis ir sardinėms. Dėl tokio dailininko pareiškimo kilo įdomus klausimas, negi ir tą konservuotą žuvį jis atsivežė iš tolimosios Australijos. S. Pranckūnas

LITUANISTINĖ
MOKYKLA

Toronto lietuvių šeštadieninės mokyklos ir lituanistinio seminario mokinių tėvų susirinkimas įvyko spalio 4 d. Dalyvavo apgailėtina mažas tėvų skaičius.

Tai tikrai susirūpinimą keliantis reiškinys. Šių dienų gyvenimas reikalauja skirti ypatingą dėmesį jaunosties kartos švietimui ir auklėjimui. Šis klausimas yra dar aktualesnis išsivijai, kuri įpareigoja savo atžalynui įsikipti savo tautinės kultūros savybes ir perduoti jų vertybes.

Gana didelis skaičius tėvų parodo teisingą reikalo supratimą, siunčia savo vaikus į lietuvišką mokyklą, tam skiria nemažai laiko, pastangų bei lėšų. Sekmingesnis vaikų mokymas, tobulesnis jų auklėjimas ir našesnis jiems tautinių savybių perdavimas yra įmanomas tik glaudžiu tėvų su mokykla bendravimu ir bendradarbiavimu. Tėvų susirinkimas kaip tik yra vienas iš tų pagrindinių kelių. Deja, kaip matome, to nėra. Tėvai į susirinkimus nebeateina. Vadinasi, ryšys nutrukęs. Nepatiktina, kad jiems mokyklos reikalai nerūpi. Todėl yra būtina surasti tikrosios tėvų pasyvumo priežastis ir jas šalinti.

Šiame susirinkime iškelti pasiūlymai — sumažinti mokesčio nemokančių skaičių ir dabartines 22 klases padalyti į dvi mokyklas — nebuvo nuodugniau apsvaistyti. Vis dėlto atrodo, kad dvi mokyklos daug parankiau galėtų patarnauti dabartiniam lankytojams ir sutraukti naujų, kurie dėl didelių atstumų dabar nelanko. Nebuvo pasvarstyta sugestija imtis iniciatyvos suorganizuoti visus buvusius ir esamus mokytojus į profesinį vienetą, kuris savo patarimais galėtų daug padėti mokyklos problemoms spręsti.

KELEIVIS

536 Broadway,
So. Boston, Mass.
02127 USA.

Tišku, esate girdeje, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-
sius metus. Jį vieną giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.
Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti.
Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Kelivis duoda ir teisinį patarimą, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Jau galima gauti --- 1970 --- metų Kelivio Kalendorių. --- Kaina \$ 1.00.

SĖJA

Tautinės, demokratines minties menesinis lietuvių laikraštis.
Leidžia Varpininkų leidinių fondas.

Redaktorius: Grožvydas Lazauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL

LITUVIŠKA RADIO PROGRAMA
KIEKVIENA TREČIADIENI, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

ti ir būtų pajėgus duoti autoritetingas sugestijas pedagoginiams klausimais mokyklai ir tėvams. Nesulaukė dėmesio ir kiti iškelti klausimai.

Kiekvienais metais sudaroma mokyklos taryba, kuri ir yra jos administratorė, turėtų savo sudėtį papildyti bent keliais pedagogais ir išvirsti į Bendruomenės švietimo komisiją. Mokykla savo paskirtimi ir sudėtimi yra bendruomeninė.

Ji yra gyva bendruomenės lastelė, kurioje bręsta lietuviybės ateitis. Svarbus lietuviybės ir jos ateities išlaikymo klausimas yra bendruomeninio masto uždavinys, kuris gali ir turi būti sprendžiamas visomis bendruomeninėmis pajėgomis, pastangomis ir galimybėmis. Ji galėtų sėkmingiau veikti į tą didelį skaičių tėvų, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių neleidžia savo vaikų į lietuvišką mokyklą. K.

winnipeg

SUSIRINKIMAS

KLB Winnipego ap. valdyba sekmadienį, lapkričio 8 d., po pamaldų, liet. parapijos salėje šaukia visuotinį narių susirinkimą.

Svarbiausia dienotvarkės dalis yra valdybos rinkimas. Valdyba visus nuoširdžiai kviečia atsilankyti.

ottawa

PADĖKA

Reiškiamo gilią padėką KLB Otavos apylinkės valdybai, kuri gražiai suorganizavo mūsų šūnaus Raymondo išlydėjimą į amžino poilsio vietą.

Visi lietuviai, kaip viena šeima, jautriai ir vieningai prisidėjo prie mūsų didelio skausmo, dalyvaudami maldoje, aukodami gėles ir suruošdami pietus po laidotuvių J. Dainių namuose. Visiems širdingą Ačiū reiškia

nuliūdę tėvai
Genovaitė ir Vacys
Kongeliai

st.catharines

TAUTOS FONDAS

Tautos šventės minėjimo metu, rugsėjo 12 d., padarytoje Tautos fondo rinkliavoje auokojo šie lietuviai: po 10 dol. — Niagara Falls moterų klubas, J. Šarapnickas ir A.

PRANESAMA APIE NAUJĄ
GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ
sutraukiančią
hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbė tyrimų institutas atrado ne paprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei greitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams iškovo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dynę), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sukuria naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dynę galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Piniagai bus grąžinti jei nebūsėte patenkinti.

Vienintelė, Kanados valdžioje registruota lietuviška natūralaus gydymo sveikatos klinika. Mediciniškas ir kooperacinis gydymas. Psichologinė terapija. Masažai. Elektronika, raudoni ir ultravioletiniai spinduliai. Terminė ir garų terapija. Fiziniai gydymieji judesiai, -- hidro terapija. Dr. B. Naujalis, R.M.P.S.D.N.P.T.R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. LE3-8008.

Staugaitis, 6 dol. J. Girevičius, po 5 dol. — kun. B. Mikalauskas, Zen. Jakubonis, P. Balsas, J. Žemaitis, P. Polerimas ir Ant. Švažas, po 2 dol. — Ad. Šetikas, J. Vyšniauskas, Pr. Dauginas, St. Kukta, St. Gudaitis, A. Vickosas, Ant. Lukas, St. Šetkus, Alg. Zubrickas ir B. Racevičius, po 1 dol. — P. Baronas, J. Dainora, Sig. Zubrickas ir R. Karvelienė. Viso 90 dol.

T. F. įgaliotinis J. G.

Nauji
leidiniai

EGLUTĖ. Vaikų žurnalas. 1970 m. rugsėjis. Redaguoja, administruoja ir spausdina Nekaltai pradėtosios Marijos seserys, Putnam, Conn. 06260, USA.

"Eglutė" yra vienintelis vaikų leidinys švėtur. Rūpestinga tvarkanti ranka yra akivaizdi jį pavarčius, tačiau kyla ir šokių tokių abejonių. Vakaruose idomių, labai išradingų ir net puošnių leidinių vaikams yra apstu. O "Eglutė" vis dėlto yra pernelyg kuklus leidinys. Tad ir kyla klausimas, ar ji gali at-

Argentinos Lietuvių Centras 16. 8. 70 paverbė savo Garbės Nary. Elena Vilčinskaitė-Ryselienė, jos amžius 70 metų. Sėkmingas proga. Žinoma, ši buvusi Vilkolakio artistė 40 metų veiklia Argentinos lietuvių scenoje, režisuodama ir vaidindama įvairius veikalus, ką savo kalbose pabrėžė A. L. Balso leidėjas P. Ožinskas ir ALC pirm. V. Misiūnas. Kairėje: ALC prosekretorė B. Daratėnienė, knygvedė S. Kisieliūtė, kalba ALC pirm. V. Misiūnas, E. V. Ryselienė, J. Gaidimauskienė, ALC vicepirm. O. Jonušys, L. Ryselis, B. V. Survilai, J. V. Petroniai kitų pagerbtųjų dalyvių dalis. Dalyvių tarpe matosi A. Ruplėnas, L. Aglinskis ir kiti vaidintojai. — Prano Ožinsko nuotr.

Spauda ir televizija domėjosi spalio 18 d. baltiečių demonstracija New Yorke. S. Narkėliūnaitės nuotraukoje II-tojo TV kanalo reporteris kalbasi su lietuviu.

laikyti, taip sakant, konkurenciją su gyvenamųjų kraštų vaikų periodika? Leidėjų išteklių, be abejo, riboti, bet jeigu mažamečių lietuviukų švėtur neįstengsime sudominti "Eglutę", nedaug beliks vilkies, kad jie ir vėliau lietuvišką leidinį norės į rankas paimti. O todėl ir tų išteklių telkimą gal ne vien leidėjams tektų palikti.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"
21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas	Nemokamas pilnas čekių patarnavimas	Parduodame "American Travelers" čekius	Užtikrintas indėlių saugumas	Kapitalas --- virš \$2,100,000.00
---	-------------------------------------	--	------------------------------	-----------------------------------

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Sėrus	6½%
Už vienu metų indėlius	7½%

SKOLINAME:

Asmenines paskolas is	10%
Nekiln. turto paskolas is	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Taupyk ir skolinkis PIRMUTINIAME IR DIDIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

MOKA

5½% už depositus
6% už sėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¼% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už mortgicijus
8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą -- 66% įkainuoto turto. **VISŲ NARIŲ GYVYBĖ** apdrausta santaupu dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai --- 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS — Lietuva, Latvija, Estija, Ukraina ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu.

DOVANOS BE MUITO: Taip pat peisunčiame pinigų, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių ir maisto do'erinėje krautuvėje. priimtuvai, šaldytuvai ir t.t.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Atmėkėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Prieš pradedant ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turima neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti --- mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam pasitarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje. **LIETUVIŲ ĮSTAIGA**

DARBO VALANDOS: pirmadieniais --- penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais --- nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

BALTIC EXPORTING CO.
480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.
Telefonas LE 1-3098
Savininkai A. ir S. KALUZA

Testamentai

Testamentas yra teisinis dokumentas, kuriuo testamento sudarytojas - testatorius išreiškia savo pageidavimą kaip paskirstyti jo turtą po mirties.

Kiekvienas, sulaukęs 21 m. amžiaus, gali sudaryti testamentą. Šita teise visuomet reikia pasinaudoti, kai turtas yra asmeninėje priklausomybėje. Vyro ir žmonos atveju, abu vedusieji turėtų sudaryti testamentą. Visose Kanados provincijose, išskyrus Kvebeką, vyras ir žmona gali turėti asmeniška turtą. Kvebeke po vedybų abu vedusieji turi teisę į vienas kito turtą, tačiau galima sudaryti vedybų kontraktą, kuris tokia teisinę padėtį panaikina. Sudaryti testamentą yra svarbus dalykas, kurį daug žmonių yra linkę atidėti tol, kol jie pagaliau miršta testamento nesudarę. Yra protinga ir naudinga testamentą sudaryti gyvenimo pradžioje, kada sudarytojas protiška ir fiziškai yra gerame sveikatos stovyje.

Ontario provincijos testamentų įstatymas reikalauja, kad testamentas būtų sudarytas tam tikru būdu. Todėl norint kad sudarytojo pageidavimai būtų tiksliai nusakyti, testamentas turėtų būti surašomas teisininko, kuris pažįsta įstatymus ir žino teisingą formą bei išsireiškimus. Ir kitose provincijose, kuriose veikia anglų teisės sistema (common-law), galioja panašūs įstatymai. Jeigu testamentas teisiškai netvarkingai sudarytas, paveldėtojai gali nukentėti, netekti jiems skirtosios dalies, kai kuriais atvejais visas testamentas gali būti laikomas neteisėtu.

Testamentas gali būti atšauktas, jį sunaikinant su noru jį atšaukti arba sudarant naują testamentą. Vedybos prieš tai sudarytą testamentą savaime panaikina, išskyrus tuos atvejus, kai testamente įrašyta, kad tokios vedybos numatomos. Testamentą pakeisti galima, sudarant vedinamąjį kodilicį. Tai yra atskiras dokumentas, testamento priedas, kuris pakeičia arba papildo testamentą.

Svarbu, kad kiekviename testamente būtų paskirtas vykdytojas. Tai yra asmuo arba bendrovė, kurią testamento sudarytojas paskiria valdyti turtą nuo jo mirties, iki turto yra perduotas galutinai paveldėtojams. Galima paskirti vieną ar daugiau vykdytojų, jais gali būti atskiri asmenys arba patikėtiniai bendrovės, gali būti ir abu kartu. Vykdytojai turi teisę gauti atlyginimą, bet jų pareigos yra sunkios, gaisios ir ne visuomet dėkingos.

Bendrovės paprastai yra brangesnės už asmeniškus vykdytojus, tačiau jos mirusiojo turto administracijoje išlaiko testinumą visose sąlygose.

Testamentas yra pagrindinis dokumentas užtikrinti, kad turtas po mirties būtų paskirstytas taip, kaip sudarytojas pageidavo, turint omenyje, kad paveldėtojai turėtų kuo didesnę naudą, ir atsižvelgiant į atskirų paveldėtojų savybes. Savaimė suprantama, kad kiekvienas atvejis yra skirtingas, todėl negalima nę duoti apibendrinančių nurodymų, kaip tai tiksliai atlikti. Nežiūrint to, kokios apimtys yra turtas, visuomet turėtų būti pasitariama su teisininku-advokatu, jam sutei-

mas pagal įstatymus, kurie, aišku, yra pastovūs ir nelankstūs. Visos Kanados provincijos turi tokius įstatymus. Pagal juos vykdomas turto paskirstymas dažnai yra neteisingas ir nepageidautinas. Tainėra įstatymų kaltė, nes kiekvienas asmuo juk turi teisę sudaryti testamentą. Tiems, kurie šia teise nepasinaudoja, ir yra išleisti tokie įstatymai. Ontario provincijoje, pvz., atitinkamos turto dalys tenka mirusiojo žmonai arba vyrui, vaikams ir kitiems palikuonim. Jų nesant, turtas tenka tėvam, seneliui, broliui, seserim, dėdėm, tetom ir t.t., pagal nustatytą giminystės tvarką.

Ontario, Br. Kolumbijos ir Kvebeko provincijose mokamas paveldėjimo (succession) mokestis. Federalinė valdžia apmokestina mirusiojo turtą (estate tax). Šitas mokestis nemokamas, jeigu paliktasis turtas nesiekia 50.000 dol. vertės. Įstatyme numatytos sudėtingos išimties, kai turtas atitenka vaikams arba našlei bei našliui. Ontario provincijoje paveldėjimo mokestis nemokamas, jei turtas nesiekia 125.000 dol. vertės. (Canadian Scene)

montreal

AV PARAPIJIEČIŲ LANKYMAS

AV klebonas t. L. Zaremba šią savaitę lankys Verdune gyvenančius parapijiečius. T. S. Kulbis ir t. K. Raudeliūnas lankys Ville Emard apylinkės parapijiečius.

RENKASI VYTAUTIEČIAI

Lapkričio 1 d., sekmadienį, šaukiamas Vytauto klubo patikėtinų -- trustees -- susirinkimas. Susirinkimas prasidės 2 val. 30 min. p.p.

PARAPIJOS SUSIRINKIMAS

Lapkričio 29 d., po 11 val. mišų, Šv. Kaz. salėje šaukiamas Šv. Kazimiero parapijiečių susirinkimas.

Parapijiečiams teks išrinkti komiteto narius vietojų, kurių 3 metų terminas baigiasi. Be to, teks aptarti ir parapijos nario mokesčio pakėlimą.

NUKENTĖJO

Spalio 18 d. į Katerinos ir Juozo Amrasų namus įsibrovė vagys. Pavogta apie 700 dol. vertės daiktų.

HENRY'S Beer Garden

VIETA, KUR LIETUVIAI LINKSMAI LAIKĄ LEIDŽIA...

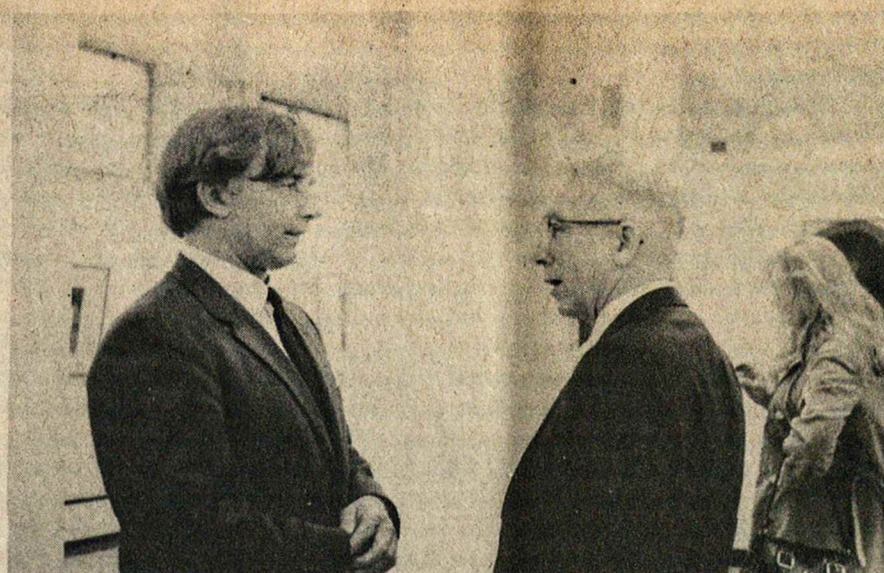
- BAVARIŠKAS ORKESTRAS
- VOKIŠKAS MAISTAS
- LÖEWENBRAEU ALUS
- PUIKI NUOTAUKA

2161 ST. CATHERINE EAST, MONTREAL
(Vytauto klubo antrame aukšte)

ATLIEKAMI ĮVIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VISOKIERIPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVININIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

Australijos lietuvių dailininkas L. Urbonas Chicagoje šimtą surengė jau dvi parodas. E. Šulaičio nuotraukoje dailininkas kalbasi su liepsnos tapybos specialistu M. Ivanausku.

Dalis plakatų baltiečių spalio 18 d. demonstracijoje. Policija demonstraciją uoliai stebėjo. S. Narkeliūnaitės demonstracija.

PADĖKA

Mūsų vaikų pastangomis sukvieštų svečių pilnutėlė Šv. Kazimiero parapijos salė spalio 17 d. vakare mus taip nudžiugino, kad neturime nė žodžių tinkamai padėkoti.

Mudvieju vedybinės sukakties 50 metų proga, dėkojame visiems rengėjams, patarintojams, o ypač šeimininkei. Dėkojame ir visiems svečiams, mus pagerbusius savo dalyvavimu ir už tą brangią dovaną. Stengsimės vaikų ir Jūsų visų tikslą išpildyti - išvengti šios žiemos kanadiško šalčio ir nuvykti į Floridą.

Adelė ir Pranas Skruibiai

MIRĖ

ONA SABECKIENĖ

Montrealyje praeitą savaitę mirė Ona Sabeckienė. Palaidota per Šv. Kaz. bažnyčią.

SVEČIAI

Į A. P. Skruibių vedybinės sukakties vaišės buvo atvykę A. Skruibienės sesuo Anė Grimailienė iš Kanados Vakarų ir jos brolis Jonas Plioplys iš Brooklyno, JAV.

NEĮVYKUSIOS VAIŠĖS

Spalio 24 d. numatytos iškilmingos vestuvinės Antano Laurinaičio vaišės buvo atšauktos, ryšium su tragiška jaunavedžio Ant. Laurinaičio tėvo Juozo Laurinaičio mirtimi.

AR TAVO KAIMYNAS

SKAITO

NEPRIKLAUSOMĄ JĄ?

HIGHLAND AUTO BODY

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

LaSalle
AUTOMOBILE INC.

LAURENT DAIGNEAULT
Président

- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUEBEC
TEL. 366-7818

- Išorės taisymas
- dažymas
- ratų derinimas
- kiti remontai
- Visų firmų automobiliams

De La Verendrye Blvd. ir Hebert kampas

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

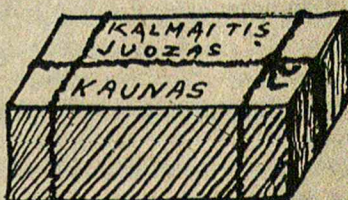

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

A.B.C. PARCEL SERVICE
3891 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL, QUE., CANADA
TEL. 844-9098

- A.B.C. Parcel service patarnauja gerbiams lietuviams klientams jau 17 metų ir ryžiasi tai daryti dar daugelį metų ateityje.
- A.B.C. yra vienintelė bendrovė Montrealyje, kuri turi visus leidimus ir teisę pati išrinkti mokesčius bei siųsti siuntinius tiesiai iš Montrealio.
- Mes turime pilną pasirinkimą įvairiausių medžiagų, tinkamų siuntoms, ir duodame dideles nuolaidas angliškoms medžiagoms (joms maitas yra tikrai \$1.00 - vienas doleris - už jardą) už apsiuštus nuolaidai iki **50%**
- Parduodame taip pat specialius pažymėjimus (certificates), už kuriuos galima pirkti prekes dolerinėse krautuose Lietuvoje.
- Skubėkite mus aplankyti arba skambinkite mums, kad galėtumėte gauti visą informaciją apie tai, ką geriausia šiuo metu siųsti Lietuvon.

A.B.C.

KRONIKA

ITEIKTA KRĖVĖS VARDAS PREMIA

Arti 150 žmonių susirinko į Montrealio lietuvių Akademino sambūrio iškilmes-balių spalio 24 d. Chateau Champlain viešbutyje.

Vinco Krėvės vardo literatūros premijos įteikimo iškilmes savo žodžiu pradėjo Sambūrio pirm. Algis Beniušis. Vyt. Kudžma paskaitė juri ko misijos aktą, kuriuo Krėvės vardo premija paskirta Kazimierui Barėnui už jo romaną "Tuboto gaidžio metai". Henrikas Nagys meniškai paskaitė ištrauką iš premijuotojo kūrinio. I. Gražytė romaną įvertino literatūriškai.

Pačiam laureatui iš Britanijos Londono atvykti negalėjus, premininką trumpai apibūdino R. E. Maziliauskas. Jis taip pat perskaitė laureato atsiųstą žodį. Lietuvių rašytojų draugijos pirm. L. Andriekaus ir Toronto lietuvių Akademikų draugijos pirm. L. Balsio sveikinimus raštu perskaitė Sambūrio sekr. Z. Piešaitienė. Baigiamąjį žodį tarė Algis Beniušis.

Balius tęsėsi iki 1 val. ryto. Daug lietuvių iš Toronto ir kitų vietovių iškilmėse dalyvauti negalėjo dėl tą pačią dieną vykusios Krašto tarybos sesijos Otavoje.

Montrealietė lietuvaitė prie J. Biliūno paminklo Anykščiuose.

ŠV. ONOS DRAUGIJOS SUKAKTIS

Montrealio Aušros Vartų lietuvių parapijos Šv. Onos draugijos dešimtmečio sukaktis buvo gražiai paminėta spalio 24 d. AV salėje.

Draugijos pirm. N. Ūsienėi atidarius vakarą, minėjimą pravedė Juozas Šiaučiulis. Sveikinimo kalbas pasakė AV klebonas t. U. Zaremba, seselė Margarita, Montrealio šaulių pirm. I. Petrauskas, kat. moterų d-jos vardu – Piešaitienė. Kiti sveikinimai buvo atsiųsti raštu.

J. Šiaučiulis iškėlė, kad M. Grinkienė yra pirmoji ir dabartinė Šv. Onos d-jos sekretorė.

Apie 150 svečių ir viešnių pominėjimo skaniai vaišinosi, šoko ir linksminosi.

GRĮŽO DIRIGENTĖ

Praeitą savaitę iš Europos grįžo AV choro dirigentė M. Roch.

Choristai jai surengė jaukų priėmimą.

NUKENTĖJO LITAS

Prieš spausdinant šį numerį, buvo pranešta, kad plėšikai apiplėšė Montrealio lietuvių kredito kooperatyvą Litą.

Plėšikai buvę ginkluoti, tačiau asmenys nenukentėjo. Apie padarytus nuostolius žinių negauta.

IŠVYKO ATOMINIS MOKSLININKAS

Atominės fizikos mokslininkas dr. R. J. Kriščiokaitis išvyko į Hamburgą, Vakarų Vokietijoje, dirbti atominės fizikos srityje. Mokslinį tyrimo darbą dr. R. J. Kriščiokaitis dirbs didelėje naujoje atominės fizikos laboratorijoje "Desy".

Mokslininkas iki šiol dirbo Harvardo-MIT atominės fizikos laboratorijoje CEA. Jis savo laboratorijos įrengimus iš CEA perkėlė į Hamburgą – į "Desy".

NETIKĖTA MIRTIS

Staiga ir netikėtai Otavoje mirė, 23 m. amžiaus sulaukęs, Raimondas Kongelis.

Velionis mokėsi Malcolm Campbell gimnazijoje ir liuanistiniuose kursuose Montrealyje, studijavo McGill universitete.

RIAUSĖS

Ramiamajame Hamiltone šeštadienį, spalio 10 d., vykusio maoistų demonstracija virto muštynėmis tarp policijos ir demonstrantų. Tvarka buvo atstatyta, areštavus 13 demonstrantų ir vieną pasiuntus ligoninėn. Demonstracija buvo nukreipta prieš teisėją, pasiuntusį kalėjimą 27 metų vyrą, vadinusį save maoistų vadu.

Muštynės prasidėjo po to, kai dešimtys bandė sulaukyti vieną iš demonstrantų, nešusį plakatą, nukreiptą prieš teisėją. Iš suimtųjų adresų paaiškėjo, kad demonstrantų dalis buvo atvykę iš Toronto, Montrealio ir kitur.

S. Narkėliūnaitės nuotraukoje baltiečiai demonstrantai prie JT rūmų New Yorke. Raitoji policija demonstrantų prie rūmų neprileido.

Baltiečių demonstracijoje New Yorke prie Jungtinių Tautų rūmų spalio 18 d. paaugliai sudegino net tris sovietų vėliavas. S. Narkėliūnaitės nuotrauka.

Vietos dienraštyje paskelbtame suimtųjų sąraše yra ir viena lietuviškai skambanti pavardė.

Jei tai tikrai lietuviukas, kažin ar jis žino ką daro, kaip ir kiti suklaidinti jaunuoliai.

Pz.

MONTREALIEČIAI OTAVOJE

Visas gausus būrys Montrealio lietuvių praeitą savaitgalį buvo Otavoje, dalyvavo Kr. tarybos posėdžiuose ir kituose kultūriniuose renginiuose. Kiti negalėjo vykti Otavon dėl literatūros premijos iškilmių.

Tragiškai mirus
POVILUI JOCUI,
Anitai, broliams Jocas ir jų šeimoms ir visiems
artimiesiems nuoširdi užuojauta

V. ir J. Biliūnai

A + A
PRANUI VORONINKAICIUI
tragiškai mirus, jo žmonai ir šeimai, seserims, giminėms
ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir liūdime
kartu

Vilėniškių šeima

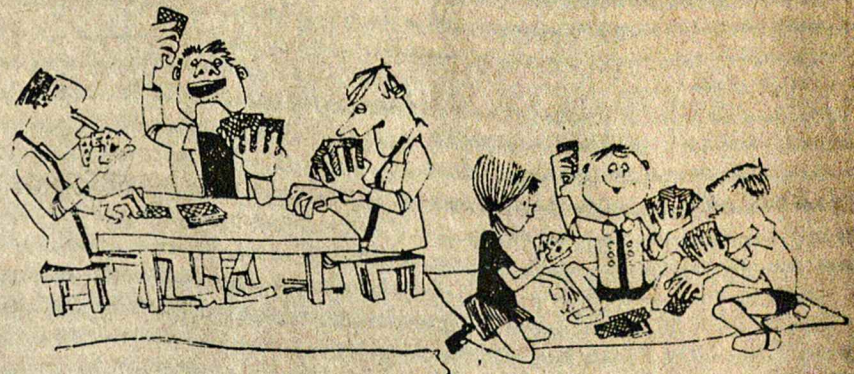
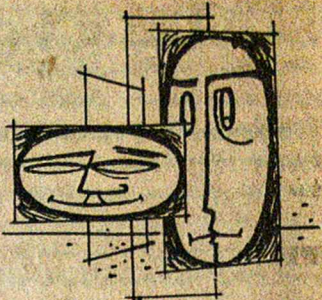
A + A
POVILUI JOCUI
tragiškai mirus, Anitą, brolius Jocus ir jų šeimas
nuoširdžiai užjaučiame

Marta ir Valteris
Buntinai

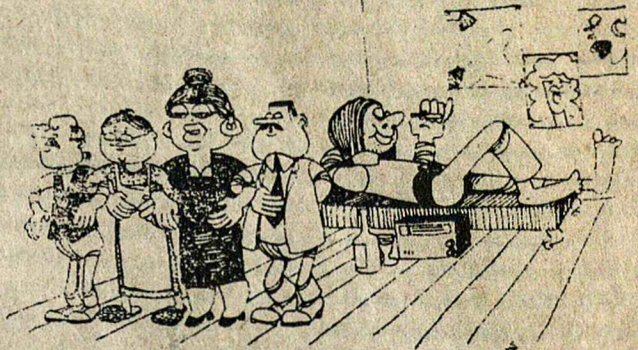
Teodora Čipkienė ir jos artimuosius, mirus mamytei
JOZEFINAI BARANAUSKIENEI,
užuojautą reiškia

S. ir M. Petrauskiai

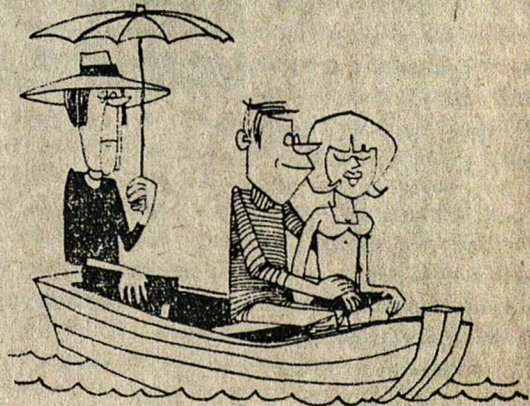
KREIVI VEIDRODŽIAI

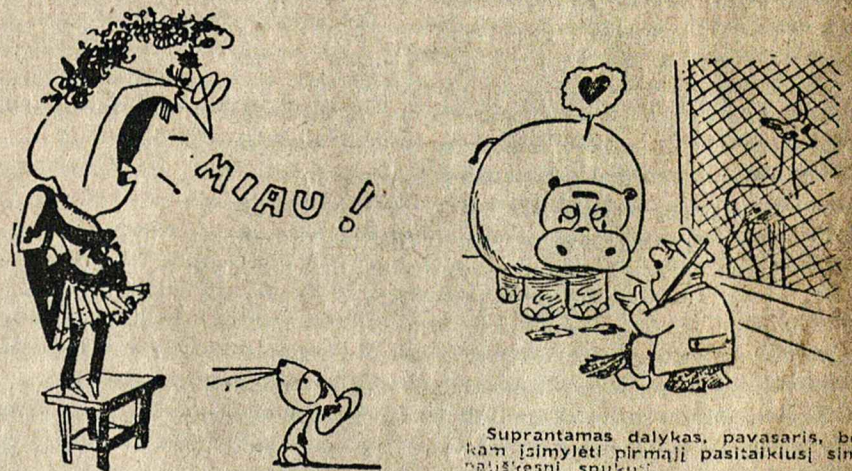
Pamainos ugdymas

Gynėjų sienelė

Dvi vietės su valininku IGNO LAURUSO piešiniai

Suprantamas dalykas, pavasaris, bet kam įsimylėti pirmąjį pasitaikiusį simpatiškesnį snirką!

Auto nelaimėje, brangiam sūneliui A + A LINUI žuvus,
ponams V. E. Pakalniams ir broliams, netekus jauniausiojo broliuko, liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiu

Pranas Vičiulis

GUSTAVUI FREIDANKUI mirus, jo žmonai, dukterims Hildai Lapinienei ir Liucijai Kunnapuu bei visiems artimiesiems reiškiamo užuojautą

Birutė ir Henrikas Nagiai

D. TAMOŠAUSKIENEI Australijoje mirus, jos dukroms Romai Lapinienei ir Bronei Bunienei, sūnui ir kitiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Birutė ir Henrikas Nagiai

Auto katastrofoje mirus POVILUI JOCUI, broliams Juozui ir Adomui ir jų šeimoms nuoširdi užuojauta

Pr. Paukštaitis ir šeima